

МЕДИЕН МОНИТОРИНГ – ГОДИШЕН ДОКЛАД 2026

<https://www.bta.bg/bg/news/economy/1138486-tri-stsenariya-za-balgarskata-ikonomika-do-2028-g-razglezhdad-ikonomistite-na-ban-v-godishniya-si-doklad>

Три сценария за българската икономика до 2028 г. разглеждат икономистите на БАН в годишния си доклад

[Веселина Йорданова](#)



*Снимка: Кореспондент на БТА в Казанлък Ралица Стефанова, архив
София, 02.06.2026 12:05 (БТА)*

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция, се казва в документа, озаглавен „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ). Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план.

Прогнозата до 2028 година е разработена в 3 сценария, показващи зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа - през 2026 г. реалният брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1,6 на сто, през 2027 г. - с 2,5 на сто, а през 2028 г. - с 3,5 на сто.

Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3,7 на сто през т.г., 2,9 на сто догодина и 2,4 на сто през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, посочват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става известно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходима е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80 процента от промяната на цените на производител.

Пълния текст на доклада може да намерите на следния линк - https://www.iki.bas.bg/files/doklad_2026.pdf

https://econ.bg/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/%D0%A2%D1%80%D0%B8-%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B4%D0%BE-2028-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0-%D0%91%D0%90%D0%9D-%D0%B2-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D1%81%D0%B8-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4_1.a_i.816815_at.1.html

Три сценария за икономиката до 2028 година очерта БАН в годишния си доклад

02.06.2026 | 14:00

по статията работи: econ.bg

Икономистите отчитат признаци на ограничена стагфлация и призовават за спешна трансформация на модела на растеж от потребителски към експортно ориентиран

България навлиза в 2026 година с по-силно вътрешно търсене, засилен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но на фона на отслабваща външна позиция. Тази макроикономическа картина е залегнала в Годишния доклад на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките, озаглавен „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“. Документът анализира състоянието на глобалното и националното стопанство през изминалата година и предлага средносрочни прогнози, очертаващи три алтернативни сценария за развитие до 2028 година в зависимост от динамиката на външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива пред страната остава относително благоприятна, въпреки че се развива в условия на значително повишена външна несигурност. Прогнозата предвижда известно забавяне на икономическия темп през настоящата година, като очакванията са реалният брутен вътрешен продукт да нарасне с 1,6 на сто през 2026 година, след което да се ускори съответно до 2,5 на сто през 2027 година и до 3,5 на сто през 2028 година. В същото време инфлацията ще се понижава, но в умерени темпове, достигайки 3,7 на сто през тази година, 2,9 на сто през следващата и 2,4 на сто в края на прогнозния период. Този макроикономически профил очертава ограничена стагфлационна конфигурация, характеризираща се с по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Анализът показва, че дори при реализирането на най-оптимистичния сценарий не може да се разчита на автоматично стабилизиране на дълговата динамика. Това налага провеждането на силно предпазлива фискална политика, поддържането на солидни буфери срещу потенциални енергийни или логистични шокове, както и бдително наблюдение на инфлационните процеси, лихвената среда и нивата на държавния дълг. Икономистите са категорични, че страната се нуждае от дълбока трансформация на своя стопански модел, който трябва да премине от стимулация чрез потребление към растеж, базиран на производителността, човешкия капитал и износа на стоки и услуги с висока добавена стойност.

По отношение на интеграцията в европейските структури докладът подчертава, че бъдещото членство на България в еврозоната ще донесе важни институционални и финансови предимства, но то не представлява автоматичен механизъм за генериране на икономически напредък. Ускоряването на растежа ще остане невъзможно без масирани инвестиции, технологично обновяване и повишаване на производителността на труда. От друга страна, предстоящото успешно излизане от режима на паричния съвет се оценява като самостоятелен институционален успех, който вече спомага за елиминирането на най-негативните хипотетични сценарии около приемането на единната валута.

Ретроспективният преглед на икономическата активност в България през 2025 година потвърждава, че растежът продължава, но при все по-ясна зависимост от вътрешни източници и при влошаващи се външни баланси. За да се гарантира качеството на този растеж в бъдеще, е наложително пренасочването на капитали от потребление и внос към индустриална модернизация. Учените отправят и критика към фискалното управление, посочвайки, че финансирането на постоянни социални и административни разходи чрез трупането на нов дълг е неустойчива практика. Вместо това е необходимо въвеждането на комбинация от приходни мерки, оптимизация на публичните разходи и засилен контрол върху държавните инвестиции. Основният фискален риск за страната не е текущото равнище на правителствения дълг, а системното покриване на текущи разходи с нови заеми при ниска ефективност на вложените публични средства, което изисква пренастройване на фискалната политика от проциклична към антициклична.

Като ключов фокус в тазгодишното изследване е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването на местния пазар. За целта експертите от БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, обхващащ система от 27 индикатора. Този инструмент позволява прецизно проследяване на трансмисионния механизъм от факторните разходи, през производствените цени, до крайните потребителски стойности. Резултатите от прилагането на индекса показват, че динамиката в цените на електроенергията, природния газ, пшеницата и нивата на работните заплати формира над 80 на сто от общата промяна в цените на производител в българската икономика.

<https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/22959079>

<https://www.24chasa.bg/biznes/article/22963140>

<https://www.investor.bg/a/515-ikonomika-i-makrodanni/431450-ban-ochakva-nisak-ikonomicheski-rastezh-i-bavno-zabavyane-na-inflatsiyata-do-2028-g>

БАН очаква нисък икономически растеж и бавно забавяне на инфлацията до 2028 г.

Дори при по-благоприятно развитие няма автоматично стабилизиране на държавния дълг, посочва се в годишния доклад на Института за икономически изследвания

13:02 | 02.06.26 г.



[Евгения Маринова](#)

Създател



[Виктория Тошкова](#)

Редактор



Снимка: Bloomberg

Българската икономика ще продължи да расте през следващите години, но при по-висока външна несигурност, по-слаб външен сектор и постепенно забавяне на инфлацията. Това показва Годишният доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките.

Докладът представя **три сценария** за развитието на икономиката до 2028 г.

Според икономистите от БАН **базовата перспектива** остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1,6%, през 2027 г. – с 2,5%, а през 2028 г. – с 3,5%. Инфлацията ще се забавя, но бавно – 3,7% през тази година, 2,9% догодина и 2,4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Според икономистите от БАН дори при по-благоприятно развитие няма автоматично стабилизиране на държавния дълг, което налага предпазлива фискална политика и поддържане на буфери срещу външни шокове.

Резултатите по **оптимистичния сценарий** очертават сравнително благоприятна средносрочна картина. Реалният БВП нараства с 2,9% през 2026 г., с 3,9% през 2027 г. и с 4,6% през 2028 г. При постепенно подобряване на външната среда и при отслабване на финансовия и ценовия натиск българската икономика има потенциал за ускоряване на растежа, посочват икономистите.

Налице е и отчетлива дезинфлационна траектория – инфлацията се забавя от 3,4% през 2026 г. до 2,7% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г. Оптимистичният сценарий не предполага нов инфлационен епизод, а постепенна нормализация на ценовата динамика.

Частното потребление остава устойчиво и нараства с 4,3%, 3,1% и 2,7% в трите прогнозни години. Това е логично следствие от положителната динамика на заетостта и работните заплати. Инвестициите са силен компонент на растежа – те се увеличават с 8,1% през 2026 г., с 9,1% през 2027 г. и с 10,2% през 2028 г. Съществен принос има и външният сектор, като растежът на износа се ускорява от 1,1% до 2,8% и 3,9%.

Фискалната позиция в оптимистичния сценарий остава относително управляема. Бюджетният дефицит се подобрява от -2,8% от БВП през 2026 г. до -2,2% през 2028 г. Въпреки това държавният дълг нараства плавно от 28,3% до 29,4% от БВП, което означава, че дори при благоприятен макроикономически фон не се наблюдава автоматично стабилизиране на дълговата динамика. Текущата сметка се подобрява съществено – от -4,8% до -2,4% от БВП. Това е признак, че в този сценарий външният баланс постепенно се коригира, посочват от БАН.

Песимистичният сценарий остава най-неблагоприятният от гледна точка на реалната икономическа активност. Реалният БВП нараства само с 0,9% през 2026 г., 1,5% през 2027 г. и 2,3% през 2028 г. Това означава значително и трайно изоставане от базовия сценарий през целия прогнозен хоризонт. В този случай отрицателният импулс идва основно от отслабване на външното търсене, което непосредствено засяга износа и чрез него влияе върху инвестициите, заетостта и доходите. Растежът на износа е най-слаб – от -0,6% през 2026 г. до 0,3% през 2027 г. и 1,7% през 2028 г.

Инвестициите реагират особено чувствително и се увеличават едва с 4,3%, 3,2% и 3,5%, т.е. остават значително под стойностите в другите сценарии. Потреблението също се забавя, макар и не толкова рязко, колкото инвестициите. Безработицата обаче реагира много по-осезаемо – от 4% през 2026 г. тя достига 4,3% през 2027 г. и 4,8% през 2028 г. Това прави сценария най-неблагоприятен и за пазара на труда.

Инфлацията в края на периода е по-ниска от тази в базовия сценарий (2,1% през 2028 г.), което означава, че при този сценарий доминира дезинфлационният ефект на слабата активност.

Фискалната цена на този сценарий е значителна. Бюджетният дефицит се влошава от -3,1% през 2026 г. до -3,3% през 2028 г., а държавният дълг за същия период нараства от 29,7% до 35,3% от БВП. Това е най-неблагоприятната дългова траектория сред трите разглеждани сценария. Текущата сметка на платежния баланс също се влошава по-осезаемо спрямо базовата, като достига -3,0% от БВП през 2028 г.

В доклада се посочва, че **членството на България в еврозоната** носи институционални и финансови предимства, но само по себе си не гарантира ускоряване на икономическия растеж без повече инвестиции, технологично обновяване и повишаване на производителността на труда.

Според анализа **през 2025 г. българската икономика** е нараснала с 3,1%, което е над средните темпове за Европейския съюз и еврозоната. Растежът обаче остава силно зависим от вътрешното потребление, докато приносът на нетния износ е отрицателен. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Учените от БАН отчитат ускоряване на инфлацията през миналата година. В края на 2025 г. индексът на потребителските цени е нараснал с 5%, а средногодишната инфлация е достигнала 4,6%. Според тях основните фактори за поскъпването са вътрешни, като значително влияние оказват храните, енергийните разходи, жилищата, ресторантьорството и хотелиерството. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

Докладът предупреждава и за **нарастващи рискове пред публичните финанси**. Дефицитът на сектор "Държавно управление" достига 3,5% от БВП, а държавният дълг се е увеличил с 6,1 процентни пункта за една година. Според икономистите не е устойчиво постоянни социални и административни разходи да се финансират чрез нов дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходимо е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

Като един от основните източници на риск е посочен външният сектор. През 2025 г. търговският дефицит се е задълбочил до около 8,2% от БВП вследствие на спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа висок внос.

Тазгодишният доклад поставя специален акцент върху факторите, които определят цените в българската икономика. Анализът на БАН показва, че над 80% от промените в производствените цени се обуславят от четири основни фактора - електроенергията, природния газ, пшеницата и работните заплати.

Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени.

Пазарът на труда остава в относително добро състояние, но неговата устойчивост се поддържа при свиващ се трудов ресурс. Ниската безработица вече не е само положителен резултат, а и знак, че резервите за разширяване на заетостта са ограничени. Ключово ограничение пред бъдещия растеж е несъответствието между уменията и структурата на търсенето на труд. Ниската безработица прикрива недостига на труд, което прави активирането на неактивните лица и повишаването на уменията

централно условие за увеличаване на потенциала за растеж на българската икономика, се казва в доклада.

<https://duma.bg/ikonomistite-na-ban-chertayat-tri-stsenariya-za-balgarskata-ikonomika-do-2028-g-n319682>

Икономистите на БАН чертаят три сценария за българската икономика до 2028 г.

вторник, 02 Юни 2026 / 11:43

автор: [Дума](#)

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България на Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН. В него средносрочната прогноза за българската икономика е разработена в три сценария.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80% от промяната на цените.

Според учените перспективата пред българската икономика остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1,6%, през 2027 г. – с 2,5%, а през 2028 г. – с 3,5%. Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3,7% през т.г., 2,9% догодина и 2,4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлация, породена от по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, казват учените от БАН.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех..

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж. Реалният БВП се увеличава с 3,1%, което изпреварва средните темпове в ЕС и еврозоната. Макар икономическият растеж да е устойчив като темп, той е небалансиран като структура поради зависимостта от вътрешното потребление. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от

потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Инфлацията в България се ускорява, като индексът на потребителските цени в края на миналата година нараства с 5%, средногодишният индекс - с 4,6%, а хармонизиращият индекс - с 3,5%. Дефлаторът на БВП се повишава със 7,4%, което ясно показва, че водещо значение за ценовата динамика имат вътрешните фактори, а не толкова вносните цени. Най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газът и другите горива. Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

<https://news.bg/finance/ban-ochakva-zabavyane-na-ikonomicheskiya-rastezh-i-ponizhavane-na-inflatsiyata-do-2028-g.html>

БАН очаква забавяне на икономическия растеж и понижаване на инфлацията до 2028 г.

Автор: news.bg

02.06.2026 10:13:45



Източник: iStock

Българската икономика ще продължи да расте през следващите години, но при по-висока външна несигурност, по-слаб външен сектор и постепенно забавяне на инфлацията. Това показва Годишният доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките.

Докладът представя три сценария за развитието на икономиката до 2028 г. Според базовия сценарий реалният брутен вътрешен продукт ще нарасне с 1,6% през 2026 г., с

2,5% през 2027 г. и с 3,5% през 2028 г. Инфлацията се очаква постепенно да се понижи до 3,7% тази година, 2,9% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г.

Икономистите предупреждават за наличие на ограничена стагфлационна конфигурация, характеризираща се с по-нисък растеж, по-висока инфлация и отслабени фискални и външни позиции. Според тях дори при по-благоприятно развитие няма автоматично стабилизиране на държавния дълг, което налага предпазлива фискална политика и поддържане на буфери срещу външни шокове.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната носи институционални и финансови предимства, но само по себе си не гарантира ускоряване на икономическия растеж без повече инвестиции, технологично обновяване и повишаване на производителността на труда.

Според анализа през 2025 г. българската икономика е нараснала с 3,1%, което е над средните темпове за Европейския съюз и еврозоната. Растежът обаче остава силно зависим от вътрешното потребление, докато приносът на нетния износ е отрицателен.

Учените от БАН отчитат ускоряване на инфлацията през миналата година. **В края на 2025 г. индексът на потребителските цени е нараснал с 5%, а средногодишната инфлация е достигнала 4,6%.** Според тях основните фактори за поскъпването са вътрешни, като значително влияние оказват храните, енергийните разходи, жилищата, ресторантьорството и хотелиерството.

Докладът предупреждава и за **нарастващи рискове пред публичните финанси.** Дефицитът на сектор "Държавно управление" достига 3,5% от БВП, а държавният дълг се е увеличил с 6,1 процентни пункта за една година. Според икономистите не е устойчиво постоянни социални и административни разходи да се финансират чрез нов дълг.

Като един от основните източници на риск е посочен външният сектор. През 2025 г. търговският дефицит се е задълбочил до около 8,2% от БВП вследствие на спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа висок внос.

Тазгодишният доклад поставя специален акцент върху факторите, които определят цените в българската икономика. Анализът на БАН показва, че над 80% от промените в производствените цени се обуславят от четири основни фактора - електроенергията, природния газ, пшеницата и работните заплати.

<https://paragraf.bg/ikonomistite-na-ban-ochertaha-tri-stsenariya-za-balgarskata-ikonomika-do-2028-godina/>

Икономистите на БАН очертаха три сценария за българската икономика до 2028 година

[10:48 02.06.2026 697](#)

Икономистите на БАН представиха три сценария за развитието на България до 2028 г. Очаква се БВП да достигне ръст от 3,5%, но учените предупреждават за рискове от стагфлация и нужда от нов модел на растеж.



2 юни 2026

Икономистите от Българската академия на науките (БАН) представиха своя Годишен доклад за икономическото развитие на страната. Документът очертава три основни сценария за развитието на България до 2028 година. Според учените страната навлиза в 2026 година със силно вътрешно търсене и активен кредитен пазар. Инвестиционният импулс остава изразен, но външната позиция на икономиката отслабва.

Докладът е озаглавен „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ и е подготвен от Института за икономически изследвания (ИИИ). Експертите анализират глобалната и националната икономика през изминалата година. Те представят прогнози, които зависят от външната среда, финансовите условия и фискалната политика. Базовата перспектива за страната остава благоприятна, въпреки високата външна несигурност.

Реалният брутен вътрешен продукт ще нараства с 3,5 на сто през 2028 година според базовия сценарий на БАН. Преди това се очаква темповете да бъдат по-умерени. През 2026 г. растежът ще бъде 1,6 на сто, а през 2027 г. ще достигне 2,5 на сто. Тези данни показват оптимизъм в сравнение с други международни институции. За сравнение, Виенският институт за международни икономически изследвания (wiiw) прогнозира по-нисък растеж от 2,4 на сто за същия период. Министерството на финансите също е по-консервативно и очаква забавяне до 2 на сто след 2026 г. Въпреки това, [България показва потенциал да изпревари региона по ръст на БВП](#) след ревизия на данните.

Учените предупреждават за риск от ограничена стагфлационна конфигурация. Това включва по-нисък растеж, съчетан с по-висока инфлация и слаба фискална позиция. **Инфлацията ще се понижава бавно до 2,4 на сто през 2028 година.** За текущата година тя се оценява на 3,7 на сто, а за следващата – на 2,9 на сто. Данните на wiiw потвърждават очакванията за бавно затихване на инфлационните процеси в краткосрочен план. Безработицата в страната ще остане на ниски нива между 3,6 и 3,7 на сто.

Централна тема в доклада е необходимостта от трансформация на икономическия модел. БАН препоръчва преминаване от потребителски стимули към модел, базиран на производителност и човешки капитал. Износът с висока добавена стойност трябва да стане водещ фактор. Икономистите подчертават, че **електроенергията, газът, пшеницата и заплатите формират над 80 процента от промяната на производствените цени.** Това е установено чрез нов Индекс на цените на факторите на

производство. Растящите разходи за труд оказват сериозно влияние върху конкурентоспособността на предприятията. [Българските стоки са под натиск](#) заради по-скъпия труд и енергийните ресурси.

Фискалната политика изисква повишено внимание и предпазливост. Икономистите от БАН смятат, че не е устойчиво да се финансират социални разходи чрез нов дълг. Основният риск не е самото ниво на държавния дълг, а неговата неефективна употреба. Учените настояват за антициклична политика и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Дори при оптимистичен сценарий дълговата динамика не се стабилизира автоматично. Министерството на финансите също идентифицира растящия дефицит като ключов риск до 2028 година.

Членството в еврозоната се разглежда като важен институционален успех. БАН посочва, че успешното излизане от паричния съвет ще донесе финансови предимства. Еврото обаче не гарантира автоматично ускоряване на растежа. Необходими са технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Световната банка вече повиши очакванията си за България до 3 на сто за тази година. НСИ също ревизира нагоре ръста на БВП за 2024 г. до 3,4 на сто. Качеството на бъдещия растеж ще зависи от прехода от потребление към мащабни инвестиции и индустриална модернизация.

https://novini247.com/novini/tri-stsenariya-za-balgarskata-ikonomika-do-2028-godina-sa-ochertani_10853651.html

2026-06-02 | 12:08:26 | [БТА](#)



2 4 7

Три сценария за българската икономика до 2028 г. разглеждат икономистите на БАН в годишния доклад

Три сюжета за българската стопанска система до 2028 година са обрисувани в Годишния отчет на икономистите на Българската академия на науките (БАН).

България навлиза в 2026 година с по-силно вътрешно търсене, по-изразен капиталов подтик и деен кредитен пазар, само че и с по-слаба външна позиция, се споделя в документа, озаглавен „Икономическо развиване и политики в България: оценки и

упования “ на Института за стопански проучвания (ИИИ). Докладът преглежда положението и развиването на световната и националната стопанска система през миналата година и показва планирани оценки за икономическото развиване в средносрочен проект.

Прогнозата до 2028 година е създадена в 3 сюжета, показващи зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата вероятност остава релативно удобна, само че при доста по-висока външна неустановеност. Предвижда се известно намаляване на растежа - през 2026 година действителният БВП (БВП) да нараства с 1,6 на 100, през 2027 година - с 2,5 на 100, а през 2028 година - с 3,5 на 100.

Инфлацията ще се намалява, само че постепенно - 3,7 на 100 през т.г., 2,9 на 100 следващата година и 2,4 на 100 през 2028 година. Очертава се лимитирана стагфлационна настройка – по-нисък напредък, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сюжет не настава автоматизирано стабилизиране на дълговата динамичност, считат икономистите. Това постанова внимателна фискална политика, поддържане на буфери против енергийни и логистични шокове и деликатно наблюдаване на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е промяна на модела на стопански напредък от потребителски подтикван към модел, основан на продуктивност, човешки капитал и експорт с висока добавена стойност, показват те.

В отчета се акцентира, че участието на България в еврозоната основава институционални и финансови преимущества, само че не е автоматизиран механизъм за ускорение на растежа без ускорение на вложенията, софтуерно възобновяване и по-висока продуктивност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като независим институционален триумф, който способства за нереализиране на най-негативните сюжети към приемането на еврото, оказва се от отчета.

Прегледът на икономическата интензивност в България през 2025 година демонстрира, че тя продължава да пораста, само че при по-ясно изразена взаимозависимост от вътрешни източници на напредък и при отслабваща външна позиция. Очакванията са растежът да остане позитивен, само че качеството му ще зависи от прекосяване от ползване и импорт към вложения, индустриална рационализация и по-висока добавена стойност.

Според учените не е стабилно непрекъснатите обществени и административни разноси да се финансират посредством възходящ дълг. Необходимо е комбиниране от приходни ограничения, по-висока успеваемост на обществените разноси и по-строг надзор върху обществените вложения. Основният фискален риск не е нивото на държавния дълг, а трайното финансиране на непрекъснати разноси с нов дълг при слаба успеваемост на обществените вложения. Необходима е смяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, считат те.

На фокус тази година в отчета е сложена тематиката за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската стопанска система. Икономистите на Българска академия на науките са създали автентичен Индекс на цените на факторите на произвеждане, основан на система от 27 индикатора, който разрешава следене на трансмисионния механизъм сред факторните разноси, индустриалните цени и

крайните потребителски цени в българската стопанска система. Установено е, че електрическата енергия, газът, пшеницата и работните заплати образуват над 80 % от смяната на цените на производител.

<https://businessnovinite.bg/bg-biznes/ikonomisti-na-ban-tova-sa-tri-scenarija-za-balgarskata-ikonomika-do-2028-g.html>

Икономисти на БАН: Това са три сценария за българската икономика до 2028 г.

БГ Бизнес
bTV Бизнес екип
02.06.2026 13:36

Икономически скок под знака на еврото и скрити капани пред растежа

Българската икономика навлиза в 2026 г. с най-значимата си институционална промяна от десетилетия – приемането на еврото. Въпреки че страната демонстрира устойчивост и изпреварващ растеж спрямо средните нива в ЕС, анализът на Института за икономически изследвания при БАН разкрива сложна картина от вътрешен оптимизъм и сериозни външни рискове.

Растеж при дефицити

През 2025 г. България постига реален икономически растеж от 3.1%, изпреварвайки средните темпове в еврозоната над два пъти. Този успех обаче е "небалансиран", тъй като се крепи основно на силно вътрешно потребление и инвестиционен импулс.

БВП на човек от населението по стандарт на покупателната способност достига 68.1% от средното за ЕС, с което България почти се изравнява с Гърция. Въпреки това страната остава последна в Съюза по този показател.

Инфлацията: Вътрешен проблем, а не "евро-шок"

Противно на страховете от "евро-шок", данните за началото на 2026 г. показват умерена инфлация от 2.6%. Анализът сочи, че ценовият натиск през 2025 г. е бил предимно вътрешно генериран:

Трудът поскъпва: Разходите за труд нарастват с над 11%, изпреварвайки значително производителността.

Скрити буфери: Фирмите са използвали вътрешния пазар като "ценови буфер", компенсирайки по-ниските печалби от износа чрез по-високи цени за местните потребители.

Факторни цени: Докато енергията и газът поевтиняват в началото на 2026 г., разходите за заплати и транспорт остават основни проинфлационни двигатели.

Рекордна заетост и недостиг на кадри

България навлиза в 2026 г. с исторически ниска безработица от 3.1% – най-ниската в целия ЕС. Това "предимство" обаче се превръща в пречка пред растежа. Резервите от работна сила са изчерпани, а над 1 милион души в трудоспособна възраст остават икономически неактивни. Бъдещият растеж ще зависи не от намирането на безработни, а от активирането на тези "скрити резерви" и масирана дигитализация.

Тревожен сигнал за хазната: Дефицитът е най-високият от 15 години

Бюджетният дефицит на България достигна 1,76 млрд. евро към края на април

Еврозоната

Присъединяването към еврозоната на 1 януари 2026 г. слага край на режима на паричния съвет. Ползите са ясни: по-ниски трансакционни разходи, по-лесен достъп до капитал и повишено доверие от инвеститорите.

Основните предизвикателства обаче остават:

Загуба на гъвкавост: България вече не разполага със самостоятелни монетарни инструменти за борба с инфлацията или икономически шокове.

Фискален натиск: Бюджетният дефицит и държавният дълг растат, което изисква затягане на коланите и по-ефективно управление на публичните средства.

Външна несигурност: Геополитическите конфликти в Близкия изток и Украйна, съчетани с протекционистичната политика на САЩ, заплашват да свият външното търсене за български стоки.

Влизаме в процедура по свръхдефицит: Какво означава това за българските граждани?

Това не означава фалит, но е сигнал за проблем

Прогноза 2026-2028: Три сценария за бъдещето

1. **Оптимистичен:** Растежът се ускорява до 4.6% към 2028 г. при стабилизиране на глобалната среда и силни инвестиции.
2. **Базов:** Умерен растеж от 1.6% до 3.5%, съпроводен с бавно намаляване на инфлацията.
3. **Песимистичен:** При трайни енергийни шокове растежът може да се забави до критичните 0.9% през 2026 г., а безработицата да започне да се покачва.

България навлиза в ерата на еврото със силен инерционен растеж, но и с изтъняващи ресурси. Ключът към успеха след 2026 г. няма да бъде самата валута, а способността на икономиката да се модернизира, да привлече неактивните на пазара на труда и да произвежда стоки с по-висока добавена стойност.

<https://www.24plovdiv.bg/amp/22963199>

Три сценария за българската икономика до 2028 г. разглеждат икономистите на БАН

02.06.2026 12:57



Три сценария за българската икономика до 2028 година са очертани в Годишния доклад на икономистите на Българската академия на науките.

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция, се казва в документа, озаглавен „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ). Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план.

Прогнозата до 2028 година е разработена в 3 сценария, показващи зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа - през 2026 г. реалният брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1,6 на сто, през 2027 г. - с 2,5 на сто, а през 2028 г. - с 3,5 на сто.

Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3,7 на сто през т.г., 2,9 на сто догодина и 2,4 на сто през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, посочват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става известно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходима е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80 процента от промяната на цените на производител, съобщава БТА.

<http://www.economynews.bg/%D1%82%D1%80%D0%B8-%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B4%D0%BE-2028-%D0%B3-news121174.html>

Три сценария за българската икономика до 2028 г.

📧13:09 | 02.06.2026 🗨️ 93 💬 коментари 0

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките, който разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2028 г.

Средносрочната прогноза е разработена в 3 сценария, която показва зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1.6%, през 2027 г. – с 2.5%, а през 2028 г. – с 3.5%. Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3.7% през т.г., 2.9% догодина и 2.4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, казват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за

нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става ясно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. **Реалният БВП се увеличава с 3.1%, което изпреварва средните темпове в ЕС и еврозоната.** Макар икономическият растеж да е устойчив като темп, той е небалансиран като структура поради зависимостта от вътрешното потребление и отрицателния принос на нетния износ. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Инфлацията в България се ускорява, като индексът на потребителските цени в края на миналата година нараства с 5%, средногодишният индекс - с 4.6%, а хармонизираният индекс - с 3.5%. Дефлаторът на БВП се повишава със 7.4%, което ясно показва, че водещо значение за ценовата динамика имат вътрешните фактори, а не толкова вносните цени.

Най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газът и другите горива. Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

Пазарът на труда остава в относително добро състояние, но неговата устойчивост се поддържа при свиващ се трудов ресурс. Ниската безработица вече не е само положителен резултат, а и знак, че резервите за разширяване на заетостта са ограничени. Ключово ограничение пред бъдещия растеж е несъответствието между уменията и структурата на търсенето на труд. Ниската безработица прикрива недостига на труд, което прави активирането на неактивните лица и повишаването на уменията централно условие за увеличаване на потенциала за растеж на българската икономика, се казва в доклада.

Фискалната позиция през 2025 г. запазва съответствие с част от изискванията за присъединяване към еврозоната, но показва ясно нарастващи рискове. Бюджетният дефицит на касова основа е 3% от БВП, докато дефицитът на сектор „Държавно управление“ на начислена основа достига 3.5% от БВП. Въпреки че равнището на правителствения дълг остава далеч под референтната стойност от 60%, увеличението му с 6.1 процентни пункта от БВП за една година е сигнал за необходимост от фискална консолидация. Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг.

Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходима е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

Външният сектор се превръща в един от основните източници на макроикономически риск. През 2025 г. салдото по текущата и капиталовата сметка се влошава. Търговският дефицит се задълбочава до около 8.2% от БВП. Слабостта на външната позиция произтича от съчетанието между спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа вноса, става ясно от доклада.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80% от промяната на цените на производител.

През 2025 г. се появява „ножица“ между фундаменталните фактори и цените на производител, което означава нарастваща роля на извънпроизводствени и пазарни фактори. Вътрешният пазар функционира като ценови буфер, в който предприятията компенсират по-ниските маржове от износа чрез по-високи цени към местни потребители и бизнеси, се казва в доклада.

Пълният текст на доклада може да намерите на следния линк: https://www.iki.bas.bg/files/doklad_2026.pdf

<https://epicenter.bg/article/BAN-ochakva-nisak-ikonomicheski-rastezh-i-bavno-zabavyane-na-inflatsiyata-do-2028-g/423584/4/0>

Реалният БВП нараства само с 0,9% през 2026 г., 1,5% през 2027 г. и 2,3% през 2028 г

БАН очаква нисък икономически растеж и бавно забавяне на инфлацията до 2028 г

2 юни 2026 | 13:11

Това показва Годишният доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките.

Българската икономика ще продължи да расте през следващите години, но при по-висока външна несигурност, по-слаб външен сектор и постепенно забавяне на инфлацията.

Това показва Годишният доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките.

Докладът представя **три сценария** за развитието на икономиката до 2028 г.

Според икономистите от БАН **базовата перспектива** остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1,6%, през 2027 г. – с 2,5%, а през 2028 г. – с 3,5%. Инфлацията ще се забавя, но бавно – 3,7% през тази година, 2,9% догодина и 2,4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна

конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Според икономистите от БАН дори при по-благоприятно развитие няма автоматично стабилизиране на държавния дълг, което налага предпазлива фискална политика и поддържане на буфери срещу външни шокове.

Резултатите по **оптимистичния сценарий** очертават сравнително благоприятна средносрочна картина. Реалният БВП нараства с 2,9% през 2026 г., с 3,9% през 2027 г. и с 4,6% през 2028 г. При постепенно подобряване на външната среда и при отслабване на финансовия и ценовия натиск българската икономика има потенциал за ускоряване на растежа, посочват икономистите.

Налице е и отчетлива дезинфлационна траектория – инфлацията се забавя от 3,4% през 2026 г. до 2,7% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г. Оптимистичният сценарий не предполага нов инфлационен епизод, а постепенна нормализация на ценовата динамика.

Частното потребление остава устойчиво и нараства с 4,3%, 3,1% и 2,7% в трите прогнозни години. Това е логично следствие от положителната динамика на заетостта и работните заплати. Инвестициите са силен компонент на растежа – те се увеличават с 8,1% през 2026 г., с 9,1% през 2027 г. и с 10,2% през 2028 г. Съществен принос има и външният сектор, като растежът на износа се ускорява от 1,1% до 2,8% и 3,9%.

Фискалната позиция в оптимистичния сценарий остава относително управляема. Бюджетният дефицит се подобрява от -2,8% от БВП през 2026 г. до -2,2% през 2028 г. Въпреки това държавният дълг нараства плавно от 28,3% до 29,4% от БВП, което означава, че дори при благоприятен макроикономически фон не се наблюдава автоматично стабилизиране на дълговата динамика. Текущата сметка се подобрява съществено – от -4,8% до -2,4% от БВП. Това е признак, че в този сценарий външният баланс постепенно се коригира, посочват от БАН.

Песимистичният сценарий остава най-неблагоприятният от гледна точка на реалната икономическа активност. Реалният БВП нараства само с 0,9% през 2026 г., 1,5% през 2027 г. и 2,3% през 2028 г. Това означава значително и трайно изоставане от базовия сценарий през целия прогнозен хоризонт. В този случай отрицателният импулс идва основно от отслабване на външното търсене, което непосредствено засяга износа и чрез него влияе върху инвестициите, заетостта и доходите. Растежът на износа е най-слаб – от -0,6% през 2026 г. до 0,3% през 2027 г. и 1,7% през 2028 г.

Инвестициите реагират особено чувствително и се увеличават едва с 4,3%, 3,2% и 3,5%, т.е. остават значително под стойностите в другите сценарии. Потреблението също се забавя, макар и не толкова рязко, колкото инвестициите. Безработицата обаче реагира много по-осезаемо – от 4% през 2026 г. тя достига 4,3% през 2027 г. и 4,8% през 2028 г. Това прави сценария най-неблагоприятен и за пазара на труда.

Инфлацията в края на периода е по-ниска от тази в базовия сценарий (2,1% през 2028 г.), което означава, че при този сценарий доминира дезинфлационният ефект на слабата активност.

Фискалната цена на този сценарий е значителна. Бюджетният дефицит се влошава от -3,1% през 2026 г. до -3,3% през 2028 г., а държавният дълг за същия период нараства от 29,7% до 35,3% от БВП. Това е най-неблагоприятната дългова траектория сред трите

разглеждани сценария. Текущата сметка на платежния баланс също се влошава по-осезаемо спрямо базовата, като достига -3,0% от БВП през 2028 г.

<https://money.bg/economics/ikonomistite-ot-ban-izvanproizvodstveni-faktori-vdigat-tsenite-u-nas.html>

Икономистите от БАН: Извънпроизводствени фактори вдигат цените у нас

Автор: Явор Николов
02.06.2026 13:32:00

Икономика

Икономистите от БАН: Извънпроизводствени фактори вдигат цените у нас

Динамиката на потребителските цени се отклонява съществено от цената на основните производствени фактори и от цените на производител. Това се посочва в **годишния доклад** на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Тази година негова тема на фокус е ценообразуването. Експертите са разработили свой Индекс на цените на факторите на производство (ИЦФП) на база система от 27 показателя в 9 групи.

Сериозен скок на инфлацията у нас за март, горивата са сред най-поскъпналите стоки

Цените на някои зеленчуци също са значително по-високи

"ИЦФП показва, че електроенергията, газът и пшеницата формират около 80% от промяната на цените на производител, но от началото на 2025 г. се отваря "ножица" между цените на факторите и цените на производител. Това означава нарастваща роля на извънпроизводствени и пазарни фактори. Вътрешният пазар функционира като ценови буфер, в който предприятията компенсират по-ниските маржове от износа чрез по-високи цени към местни потребители и бизнеси", подчертават авторите на доклада.

Анализът на данните за инфлацията показва, че най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газа и другите горива.

Глобалната икономика пред мрачен кръстопът: Болезнено "изчистване", скок на инфлацията или... война

При глобална рецесия политиците няма да имат правилен ход, предупреждава Стоян Панчев

Освен това обаче реалният ръст на работната заплата е 7% и разходите за труд растат тройно по-бързо от средното за ЕС при скок на производителността от едва 0,9%. През втората половина от годината проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с еврозоната, "които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени".

"Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото и овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при

бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки", подчертават авторите на доклада.

Според оценката на института икономическият растеж през 2025 г. е небалансиран като структура - движен от крайното потребление и възстановена инвестиционна активност, но при спад на износа с 2,1% и ръст на вноса с цели 5,9%.

Анализ на ЕЦБ: Алчността на фирмите не е причинила скока на инфлацията в еврозоната

Ценови шок в част от веригата на доставки може да доведе до "каскада" и повишени цени в много свързани сектори

"Външнотърговският дефицит е структурен сигнал, че интеграцията в еврозоната трябва да бъде подкрепена от по-конкурентен износ, по-ниска енергийна зависимост и по-дълбоко участие във веригите на стойността", се посочва в доклада, като наблюдението е, че "продължаващото намаление на добавената стойност в индустрията без строителството показва, че потенциалът за по-висок технологично базиран растеж остава ограничен".

Ключов проблем е несъответствието между уменията и структурата на търсенето на труд, като страната ни е под средните равнища за ЕС по отношение на дигитални умения, използване на изкуствен интелект и облачни услуги в предприятията и др.

Обърнато е внимание на практиката "постоянни социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг", като това е определено като неустойчиво не толкова заради равнището на дълга, колкото заради слабата ефективност на публичните инвестиции.

Очертани са три сценария:

Оптимистичен: Реалният БВП нараства с 2,9% през 2026 г., 3,9% през 2027 г. и 4,6% през 2028 г., а инфлацията по ХИПЦ постепенно се понижава от 3,4% до 2,4%. Бюджетният дефицит се подобрява от -2,8% до -2,2% от БВП, но държавният дълг нараства плавно от 28,3% до 29,4% от БВП;

Базов: Реалният БВП нараства с 1.6% през 2026 г., с 2.5% през 2027 г. и с 3.5% през 2028 г. Инфлацията остава по-висока от тази в оптимистичния сценарий през целия период - 3.7% през 2026 г., 2.9% през 2027 г. и 2.4% през 2028 г. . Бюджетният дефицит се задържа около 3% от БВП, а държавният дълг нараства до 33.6% от БВП към края на периода.

Песимистичен: Растежът се забавя трайно до 0,9% през 2026 г., 1,5% през 2027 г. и 2,3% през 2028 г., а безработицата достига 4,8% в края на периода.

Даже базовият сценарий има "ограничен стагфлационен характер" - отслабване на растежа при ценови натиск.

От института дават конкретни препоръки:

Необходима е политика за по-висок и устойчив растеж чрез подобряване на институционалната среда, намаляване на административната тежест, ускоряване на електронното управление, по-добра предварителна оценка на регулациите и по-голяма прозрачност при вземането на решения.

Пазарът на труда изисква мерки за активиране на неактивните групи, по-ефективен преход от образование към заетост, обучение през целия живот, привличане на квалифицирана работна сила и по-бързо разпространение на дигитални умения.

Фискалната политика трябва да се върне към антициклична дисциплина чрез плавна консолидация, ограничаване на постоянните текущи разходи, повишаване на данъчно-осигурителната събираемост, борба със сивата икономика и по-висока ефективност на публичните инвестиции.

Външният сектор се нуждае от диверсификация на експортните пазари и износ на стоки и услуги с по-висока добавена стойност, а политиката към ПЧИ трябва да се насочва към технологичен трансфер, експортен потенциал, високопроизводителни работни места и включване на български доставчици.

"Мерките на икономическата политика трябва да насочват икономиката от краткосрочно стимулирано търсене към устойчив растеж, основан на висока продуктивност, развиване на технологични умения, инвестиции и износ с висока добавена стойност", подчертават икономистите от БАН.

<https://bulbox.net/novini/12090867/>

https://www.actualno.com/economy/po-nisyk-rastej-i-po-visoka-inflacija-prognoza-ot-ban-za-bylgarskata-ikonomika-news_2601654.html

По-нисък растеж и по-висока инфлация: Прогноза от БАН за българската икономика

02 юни 2026, 11:05 часа

В следващите две години за **българската икономика** се очертава стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция. Това се посочва редовния годишен доклад: "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Той представя прогнозни оценки за икономическото развитие у нас в средносрочен план до 2028 г.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1.6%, през 2027 г. – с 2.5%, а през 2028 г. – с 3.5%. Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3.7% през т.г., 2.9% догодина и 2.4% през 2028 г.

Необходима е трансформация на модела

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, казват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за

ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става ясно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Реалният БВП се увеличава с 3.1%, което изпреварва средните темпове в ЕС и еврозоната. Макар икономическият растеж да е устойчив като темп, той е небалансиран като структура поради зависимостта от вътрешното потребление и отрицателния принос на нетния износ. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Инфлацията

Инфлацията в България се ускорява, като индексът на потребителските цени в края на миналата година нараства с 5%, средногодишният индекс - с 4.6%, а хармонизиранят индекс - с 3.5%. Дефлаторът на БВП се повишава със 7.4%, което ясно показва, че водещо значение за ценовата динамика имат вътрешните фактори, а не толкова вносните цени. Най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газът и другите горива.

Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

<https://dbr.bg/ban-ocherta-tri-scenaria-za-ikonmikata-do-2028-g-ochakva-ni-po-baven-rastez-i-uporita-inflacia~22902.html>

БАН очерта три сценария за икономиката до 2028 г.: Очаква ни по-бавен растеж и упорита инфлация

Икономисти от БАН очертаха 3 сценария за икономиката на България до 2028 г. Очаква се забавяне на растежа на БВП и бавно понижаване на инфлацията

Darik Business Review

02 Юни 2026

- Икономисти от **Българската академия на науките (БАН)** представиха годишния си доклад с **три сценария за развитието на българската икономика до 2028 г.**
- Базовата прогноза е за **забавяне на растежа на БВП и бавно понижаване на инфлацията.**

- Експертите препоръчват **предпазлива фискална политика и трансформация на икономическия модел** към такъв, базиран на производителност и износ с висока добавена стойност, за да се гарантира устойчивост.

В своя годишен доклад, озаглавен „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“, икономистите от Института за икономически изследвания (ИИИ) към Българската академия на науките (БАН) очертаха три възможни сценария за българската икономика в периода до 2028 г.

Според анализа България навлиза в 2026 г. със засилено вътрешно търсене, по-осезаем инвестиционен импулс и активен кредитен пазар. Тези позитиви обаче са придружени от по-слаба външна позиция.

Докладът разглежда подробно състоянието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за развитието в средносрочен план, като подчертава зависимостта на растежа, инфлацията и държавния дълг от външната среда и фискалната политика.

Основни прогнози и рискове

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа - през 2026 г. реалният брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1.6 на сто, през 2027 г. - с 2.5 на сто, а през 2028 г. - с 3.5 на сто.

Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3.7 на сто през тази година, 2.9 на сто догодина и 2.4 на сто през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите, цитирани от БТА. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга.

Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, посочват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда.

Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става известно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция.

Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции.

Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходимо е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

Фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика.

Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80 процента от промяната на цените на производител.

Пълният текст на доклада може да намерите [ТУК](#).

<https://bnrnews.bg/main/post/483695/ban-po-nisak-rastezh-i-bavno-ovladyavane-na-inflatsiyata>

Прогноза: По-нисък растеж и бавно овладяване на инфлацията

[Програма Хоризонт](#)

вторник 2 юни 2026 11:40



Икономистите от Института за икономически изследвания на БАН представят три сценария в средносрочната прогноза за растежа на икономиката, за инфлацията, дълга и фискалната политика до 2028 година. Според учените, перспективата остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Прогнозира се по-нисък растеж и бавно овладяване на инфлация.

Според икономистите на БАН през тази и следващите две години ни очаква забавяне на икономическия растеж - през 2026-та с реален ръст на БВП от 1,6%, през 2027-ма - с 2.5%, а през 2028 г. - с 3.5 на сто.

Инфлацията ще се понижава от 3.7% през т.г., до 2.9% догодина и 2.4 на сто през 2028 г. Авторите на доклада отчитат инфлацията като вътрешен проблем, резултат най-вече от ръста на цените на храните и битовите разходи и препоръчват овладяването ѝ през по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не през временни ценови мерки.

Според учените, не е устойчиво социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходими са съвместни приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции.

Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции, смятат икономистите на БАН и препоръчват предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга.

По публикацията работи: Светлин Божков

<https://town.bg/ikonomistite-ot-instituta-za-ikonomicheski-izsledvaniya-na-ban-prognozirat-zabavyane-bvp-1-6-prez-2026-3-5-prez-2028/>

Икономистите от Института за икономически изследвания на БАН прогнозира забавяне: БВП 1.6% през 2026, 3.5% през 2028



от [town](https://town.bg/)
юни 2, 2026



Икономистите от Института за икономически изследвания на Българската академия на науките представиха средносрочна прогноза, която очертава по-нисък икономически растеж и продължаваща, макар и постепенно намаляваща, инфлация до 2028 година. Докладът, съдържащ три сценария за развитието на БВП, инфлацията, държавния дълг и фискалната политика, описва перспектива с относително благоприятни вътрешни условия, но засилен външен риск. Тези важни новини съобщава town.bg, а анализът стана част от ежедневните новини за икономиката и публичните финанси на таун.бг.

В базовия сценарий експертите прогнозира забавяне на растежа през следващите три години. Реалният ръст на БВП се очаква да бъде 1,6% през 2026 г., 2,5% през 2027 г. и да нарасне до 3,5% през 2028 г. Авторите отбелязват, че тези темпове отразяват по-слабо динамична вътрешна активност и по-висока външна несигурност, която ще въздейства върху инвестициите и износа. Прогнозите са внимателно условни и включват възможни отклонения според развитието на глобалната конюнктура и външните шокове.

По отношение на инфлацията докладът посочва, че тя ще намалява постепенно — от 3,7% за текущата година до 2,9% през следващата и 2,4% през 2028 г. Икономистите въвеждат инфлацията главно като вътрешен проблем, произтичащ предимно от нарастване на цените на храните и разходите за домакинствата. В този контекст те предупреждават, че временните ценови мерки не са подходящ инструмент за трайно овладяване на инфлацията и призовават за структурни решения.

Сред ключовите препоръки на екипа са мерки за повишаване на производителността, засилване на конкуренцията на пазара и стриктна бюджетна дисциплина при разходите. Експертите подчертават, че политиката трябва да насърчава дългосрочна устойчивост чрез увеличаване на ефективността на публичните инвестиции и оптимизация на текущите разходи, вместо да разчита на временни подаяния или еднократни мерки, които могат да влошат фискалната позиция в перспектива.

Докладът изразява категорично становище, че е неустойчиво социални и административни постоянни разходи да се покриват чрез натрупване на нов държавен дълг. Основният фискален риск, според авторите, не се крие самостоятелно в нивото на правителствения дълг, а в практиката на трайно финансиране на постоянни разходи с нови заеми, особено при слаба ефективност на публичните инвестиции. За да се намали този риск, икономистите предлагат съвместен пакет от приходни мерки, повишена ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху инвестиционни проекти.

В отчета се набляга и на необходимостта от предпазлива фискална рамка, която да осигури буфери срещу потенциални енергийни и логистични шокове. На практика това означава поддържане на разумни фискални резерви и адаптивна политика, способна да реагира бързо на външни сътресения. Икономистите съветват внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и нивото на дълга, като посочват, че комбинацията от повишени лихви и бързо растящ дълг може да ограничи фискалната маневреност.

Като цяло докладът представя сценарии, които не изключват възможности за възстановяване при благоприятно външно развитие, но подчертават рисковете от продължаваща външна несигурност. Авторите настояват, че противодействието на инфлацията и поддържането на устойчив растеж ще изискват съчетание от структурни реформи, дисциплиниран бюджет и целенасочени политики за подобряване на конкуренцията и производителността.

Тези прогнози и препоръки представляват важни новини за формулирането на националната икономическа и фискална стратегия за следващите години, като дават ориентири за политиките и пазара при подготовката на бюджети и инвестиционни планове.

Три сценария за българската икономика до 2028 г. очертават от БАН

Автор: Мениджър Нюз

Обновена 15:20ч., 02.06.2026

Икономистите от Института за икономически изследвания на БАН представиха три сценария в средносрочната прогноза за растежа на икономиката, за инфлацията, дълга и фискалната политика до 2028 година. Според учените, перспективата остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Прогнозира се по-нисък растеж и бавно овладяване на инфлация.

Базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа - през 2026 г. реалният брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1,6 на сто, през 2027 г. - с 2,5 на сто, а през 2028 г. - с 3,5 на сто.

Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3,7 на сто през т.г., 2,9 на сто догодина и 2,4 на сто през 2028 г. **Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация** – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при **оптимистичен сценарий** не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, посочват икономистите от БАН.

В доклада се подчертава, че **членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства**, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става известно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходима е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80 процента от промяната на цените на производител.

Пълния текст на доклада може да намерите на следния линк - https://www.iki.bas.bg/files/doklad_2026.pdf

<https://fakti.bg/bulgaria/1058313-ban-ochakva-zabavane-na-ikonomichestkia-rastej>

БАН очаква забавяне на икономическия растеж

2 Юни, 2026 11:41 726 17

Икономистите предупреждават за наличие на ограничена стагфлационна конфигурация



[Венцислав Михайлов Автор във Fakti.bg](#)

Българската икономика ще продължи да расте през следващите години, но при висока външна несигурност, по-слаб външен сектор и постепенно забавяне на инфлацията. Това показва Годишният доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките.

Докладът представя три сценария за развитието на икономиката до 2028 г. Според базовия сценарий реалният брутен вътрешен продукт ще нарасне с 1,6% през 2026 г., с 2,5% през 2027 г. и с 3,5% през 2028 г. Инфлацията се очаква постепенно да се понижи до 3,7% тази година, 2,9% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г.

Учените от БАН отчитат ускоряване на инфлацията през миналата година. В края на 2025 г. индексът на потребителските цени е нараснал с 5%, а средногодишната инфлация е достигнала 4,6%. Според тях основните фактори за поскъпването са вътрешни, като значително влияние оказват храните, енергийните разходи, жилищата, ресторантьорството и хотелиерството.

Докладът предупреждава и за нарастващи рискове пред публичните финанси. Дефицитът на сектор "Държавно управление" достига 3,5% от БВП, а държавният дълг се е увеличил с 6,1 процентни пункта за една година. Според икономистите не е устойчиво постоянни социални и административни разходи да се финансират чрез нов дълг.

Като един от основните източници на риск е посочен външният сектор. През 2025 г. търговският дефицит се е задълбочил до около 8,2% от БВП вследствие на спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа висок внос.

Тазгодишният доклад поставя специален акцент върху факторите, които определят цените в българската икономика. Анализът на БАН показва, че над 80% от промените в производствените цени се обуславят от четири основни фактора - електроенергията, природния газ, пшеницата и работните заплати.

Икономистите предупреждават за наличие на ограничена стагфлационна конфигурация, характеризираща се с по-нисък растеж, по-висока инфлация и отслабени фискални и външни позиции. Според тях дори при по-благоприятно развитие няма автоматично стабилизиране на държавния дълг, което налага предпазлива фискална политика и поддържане на буфери срещу външни шокове.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната носи институционални и финансови предимства, но само по себе си не гарантира ускоряване на икономическия растеж без повече инвестиции, технологично обновяване и повишаване на производителността на труда.

Според анализа през 2025 г. българската икономика е нараснала с 3,1%, което е над средните темпове за Европейския съюз и еврозоната. Растежът обаче остава силно зависим от вътрешното потребление, докато приносът на нетния износ е отрицателен.

<https://eurocom.bg/2026/06/02/ban-ikonomikata-na-balgariya-navliza-v-period-na-po-baven-rastezh-i-visoka-inflatsiya/>

БАН: Икономиката на България навлиза в период на по-бавен растеж и висока инфлация

2 юни 2026 | 11:33272



Траяна Калоянова

България навлиза в период на по-бавен икономически растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална позиция. Това е основният извод в годишния доклад на Института за икономически изследвания при БАН, който представя прогноза до 2028 г.

Според учените реалният брутен вътрешен продукт (БВП) ще нарасне с 1.6% през 2026 г. Прогнозата за следващите години е за ускоряване до 2.5% през 2027 г. и 3.5% през 2028 г. Инфлацията ще се забавя, но бавно – до 3.7% тази година, 2.9% догодина и 2.4% през 2028 г.

Основната перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност, отбелязват от БАН. Оценката им съвпада с предупреждения от други институции. През април Фискалният съвет очерта [песимистичен сценарий](#), при

който растежът може да се срина до **0.5%**, а наскоро от [Европейската централна банка](#) също обвързаха рисковете от стагфлация с войните в Украйна и Близкия изток.

Фискалната позиция на страната показва ясно нарастващи рискове, пише в доклада. През **2025 г. бюджетният дефицит на начислена основа е достигнал 3.5% от БВП**, а държавният дълг се е увеличил с 6.1 процентни пункта за една година. Това потвърждава по-ранен анализ на Института за пазарна икономика, според който България е в [най-лошата си фискална позиция](#) от началото на века.

Според учените от БАН е неустойчиво постоянни социални и административни разходи да се финансират с нов дълг, което е риск, за който предупреждаваха и други [експерти](#).

Икономистите препоръчват моделът на растеж да се трансформира от такъв, стимулиран от потреблението, към базиран на производителност и износ с висока добавена стойност. Те подчертават, че членството в еврозоната носи предимства, но не е автоматичен механизъм за ускорен растеж.

Според анализа инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем. Като основни причини се посочват ръстът на заплатите, който изпреварва производителността, и очакванията, свързани с приемането на еврото. Най-съществен принос към поскъпването имат храните, ресторантьорството, хотелиерството и разходите за жилища и горива.

Пазарът на труда остава в добро състояние, но ниската безработица вече е знак и за ограничени резерви за разширяване на заетостта. Недостигът на кадри с подходящи умения е ключово ограничение пред бъдещия икономически растеж, се казва в доклада.

Външният сектор също се превръща в източник на риск. През 2025 г. търговският дефицит се е задълбочил до около 8.2% от БВП заради спад на износа и силно вътрешно търсене, което поддържа висок внос.

<https://www.bas.bg/?p=65400>

Три сценария за българската икономика до 2028 г. в Годишния доклад на икономистите на БАН

2 юни 2026 г. | Категории: [Човек и общество](#) | Етикети: [Институт за икономически изследвания](#)



На фокус тази година са фундаменталните фактори на ценообразуването

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките, който разглежда състоянието и развитието на глобалната и

националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2028 г.

Средносрочната прогноза е разработена в 3 сценария, която показва зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1.6%, през 2027 г. – с 2.5%, а през 2028 г. – с 3.5%. Инфлацията ще се понижава, но бавно – 3.7% през т.г., 2.9% догодина и 2.4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, казват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става ясно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Реалният БВП се увеличава с 3.1%, което изпреварва средните темпове в ЕС и еврозоната. Макар икономическият растеж да е устойчив като темп, той е небалансиран като структура поради зависимостта от вътрешното потребление и отрицателния принос на нетния износ. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Инфлацията в България се ускорява, като индексът на потребителските цени в края на миналата година нараства с 5%, средногодишният индекс – с 4.6%, а хармонизираният индекс – с 3.5%. Дефлаторът на БВП се повишава със 7.4%, което ясно показва, че водещо значение за ценовата динамика имат вътрешните фактори, а не толкова вносните цени. Най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газът и другите горива. Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

Пазарът на труда остава в относително добро състояние, но неговата устойчивост се поддържа при свиващ се трудов ресурс. Ниската безработица вече не е само положителен резултат, а и знак, че резервите за разширяване на заетостта са ограничени. Ключово ограничение пред бъдещия растеж е несъответствието между уменията и структурата на търсенето на труд. Ниската безработица прикрива недостига на труд, което прави активирането на неактивните лица и повишаването на уменията централно условие за увеличаване на потенциала за растеж на българската икономика, се казва в доклада.

Фискалната позиция през 2025 г. запазва съответствие с част от изискванията за присъединяване към еврозоната, но показва ясно нарастващи рискове. Бюджетният дефицит на касова основа е 3% от БВП, докато дефицитът на сектор „Държавно управление“ на начислена основа достига 3.5% от БВП. Въпреки че равнището на правителствения дълг остава далеч под референтната стойност от 60%, увеличението му с 6.1 процентни пункта от БВП за една година е сигнал за необходимост от фискална консолидация. Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходимо е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

Външният сектор се превръща в един от основните източници на макроикономически риск. През 2025 г. салдото по текущата и капиталовата сметка се влошава. Търговският дефицит се задълбочава до около 8.2% от БВП. Слабостта на външната позиция произтича от съчетанието между спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа вноса, става ясно от доклада.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80% от промяната на цените на производител.

През 2025 г. се появява „ножица“ между фундаменталните фактори и цените на производител, което означава нарастваща роля на извънпроизводствени и пазарни фактори. Вътрешният пазар функционира като ценови буфер, в който предприятията компенсират по-ниските маржове от износа чрез по-високи цени към местни потребители и бизнеси, се казва в доклада.

Пълният текст на доклада може да намерите на следния линк: https://www.iki.bas.bg/files/doklad_2026.pdf

Три сценария за българската икономика до 2028 г. в доклад на БАН

От

[Izvestnik](https://izvestnik.info/)

02.06.2026



Три сценария за българската икономика до 2028 г. са разработени в Годишния доклад на икономистите на Българската академия на науките (БАН).

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция, се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН, който разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2028 г.

Средносрочната прогноза е разработена в 3 сценария, която показва зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният Брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1.6%, през 2027 г. – с 2.5%, а през 2028 г. – с 3.5%. Инфлацията ще се понижава, но бавно – 3.7% през тази година, 2.9% догодина и 2.4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, казват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-

висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става ясно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Реалният БВП се увеличава с 3.1%, което изпреварва средните темпове в ЕС и еврозоната. Макар икономическият растеж да е устойчив като темп, той е небалансиран като структура поради зависимостта от вътрешното потребление и отрицателния принос на нетния износ. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Инфлацията в България се ускорява, като индексът на потребителските цени в края на миналата година нараства с 5%, средногодишният индекс – с 4.6%, а хармонизираният индекс – с 3.5%. Дефлаторът на БВП се повишава със 7.4%, което ясно показва, че водещо значение за ценовата динамика имат вътрешните фактори, а не толкова вносните цени. Най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газът и другите горива. Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

Пазарът на труда остава в относително добро състояние, но неговата устойчивост се поддържа при свиващ се трудов ресурс. Ниската безработица вече не е само положителен резултат, а и знак, че резервите за разширяване на заетостта са ограничени. Ключово ограничение пред бъдещия растеж е несъответствието между уменията и структурата на търсенето на труд. Ниската безработица прикрива недостига на труд, което прави активирането на неактивните лица и повишаването на уменията централно условие за увеличаване на потенциала за растеж на българската икономика, се казва в доклада.

Фискалната позиция през 2025 г. запазва съответствие с част от изискванията за присъединяване към еврозоната, но показва ясно нарастващи рискове. Бюджетният дефицит на касова основа е 3% от БВП, докато дефицитът на сектор „Държавно управление“ на начислена основа достига 3.5% от БВП. Въпреки че равнището на правителствения дълг остава далеч под референтната стойност от 60%, увеличението му с 6.1 процентни пункта от БВП за една година е сигнал за необходимост от фискална консолидация. Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при

слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходима е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

Външният сектор се превръща в един от основните източници на макроикономически риск. През 2025 г. салдото по текущата и капиталовата сметка се влошава. Търговският дефицит се задълбочава до около 8.2% от БВП. Слабостта на външната позиция произтича от съчетанието между спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа вноса, става ясно от доклада.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80% от промяната на цените на производител.

През 2025 г. се появява „ножица“ между фундаменталните фактори и цените на производител, което означава нарастваща роля на извънпроизводствени и пазарни фактори. Вътрешният пазар функционира като ценови буфер, в който предприятията компенсират по-ниските маржове от износа чрез по-високи цени към местни потребители и бизнеси, се казва в доклада.

Пълният текст на доклада може да намерите на следния линк: https://www.iki.bas.bg/files/doklad_2026.pdf

<https://3e-news.net/bg/a/view/70017/tri-scenarija-za-ikonmikata-do-2028-g-ot-uskoreno-dogonvane-na-evropa-do-prodyljitelno-zabavjane>

Три сценария за икономиката до 2028 г.: от ускорено догонване на Европа до продължително забавяне

Според последния доклад на Института за икономически изследвания към БАН България влезе в еврозоната с растеж, но и с натрупани рискове

[Икономика](#) / [България](#) , [Индустрия](#)

15:40 ч.

[Галина Александрова](#)

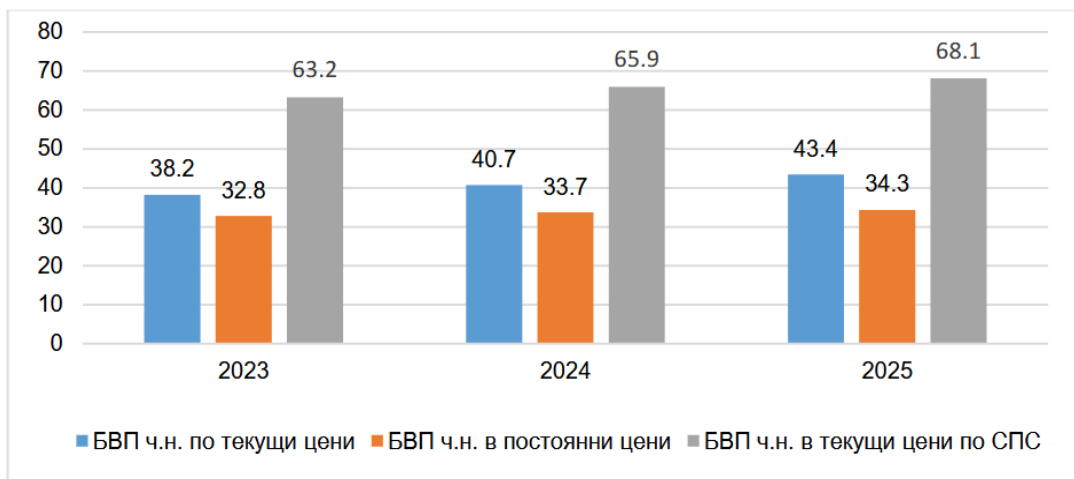
72



Източник: архив 3e-news/Eurostat

Българската икономика навлиза в нов етап от развитието си. След приемането на еврото от 1 януари 2026 г. страната получава достъп до всички предимства на общата валута, но според новия доклад на Института за икономически изследвания към БАН това далеч не е гаранция за автоматично по-висок растеж, повече инвестиции и по-високи доходи.

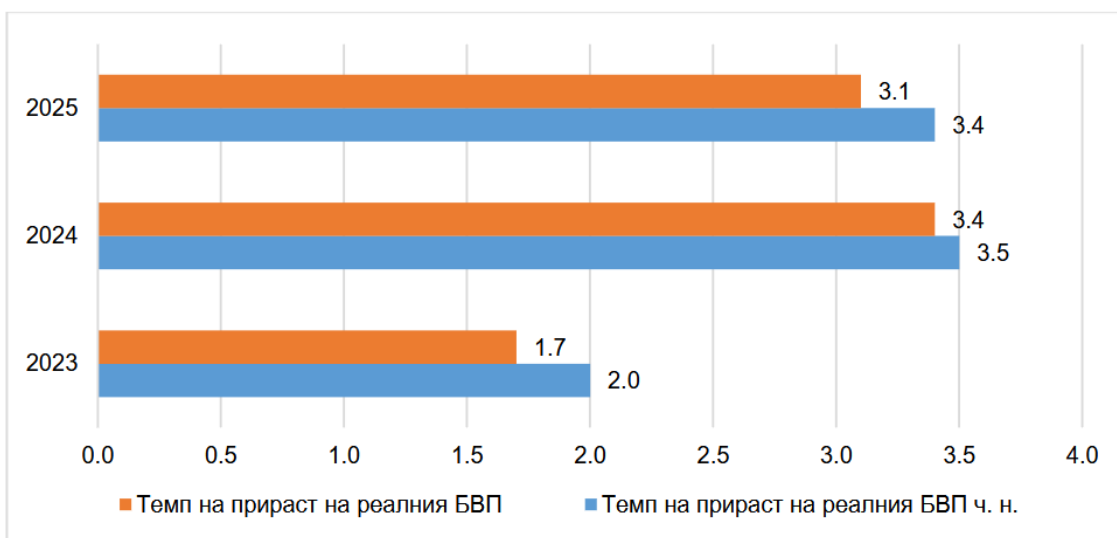
Фигура 1. БВП на човек от населението (% от средното за ЕС)



Източник: Евростат и собствени изчисления.

Анализът „Икономическо развитие и политики в България 2026: оценки и очаквания“ очертава три възможни сценария за развитието на икономиката до 2028 г. – оптимистичен, базов и песимистичен. Общото между тях е, че България запазва положителен растеж, но мащабът на успеха ще зависи от външната среда, качеството на публичните политики и способността на икономиката да премине от модел, основан на потребление, към модел, базиран на инвестиции, производителност и износ с висока добавена стойност.

Фигура 2. Темпове на икономически растеж (%)



Източник: НСИ и Евростат

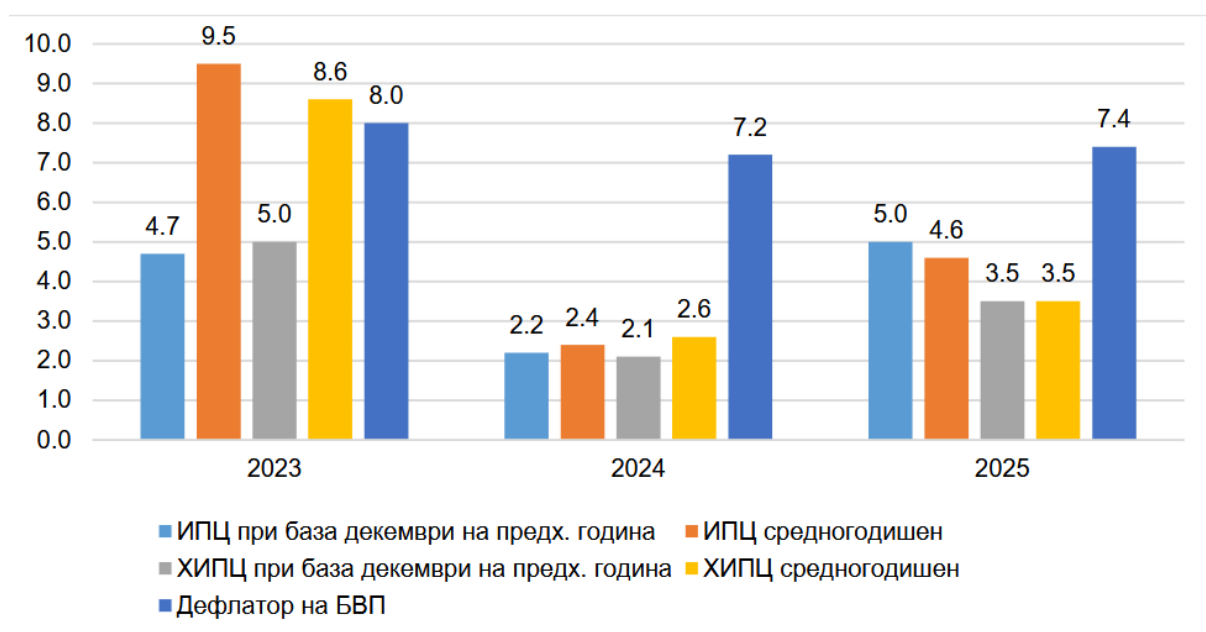
Икономика, движена от потреблението

През 2025 г. българската икономика нараства с 3.1%, което е над два пъти по-висок темп от средния за ЕС и еврозоната. Доходната конвергенция продължава, като БВП на човек от населението достига 68.1% от средното равнище в ЕС по паритет на покупателната способност. За първи път България почти достига нивото на Гърция по този показател.

Зад добрите резултати обаче се крият сериозни дисбаланси. Растежът се поддържа основно от вътрешното потребление, което нараства със 7.6%, и от възстановяването на инвестициите. В същото време износът намалява, а вносът продължава да расте, което води до отрицателен принос на външната търговия към икономическия растеж.

Според учените от БАН именно тази зависимост от вътрешното търсене е сред най-големите рискове пред икономиката в следващите години.

Фигура 5. Годишен темп на инфлация според различни ценови индекси (%)



Източник: НСИ

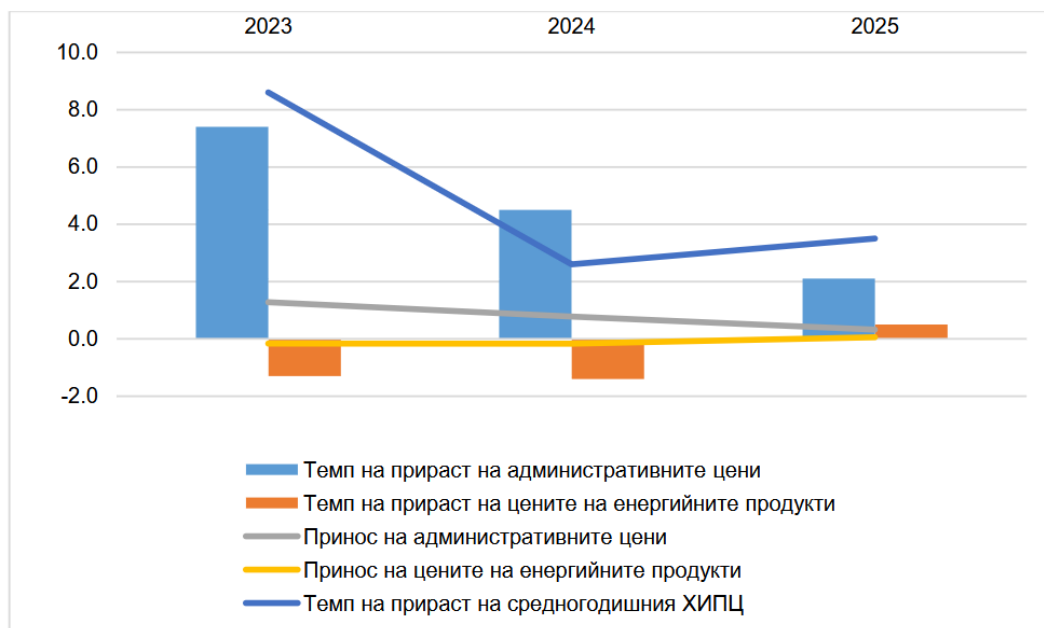
Първият сценарий: България ускорява догонването

В оптимистичния вариант икономиката успява да капитализира ефекта от еврозоната, европейските средства, инвестициите и по-благоприятната международна среда.

Тогава реалният растеж достига 2.9% през 2026 г., ускорява се до 3.9% през 2027 г. и достига 4.6% през 2028 г. Инвестициите нарастват с над 8% още през първата година, а инфлацията постепенно се успокоява от 3.4% до 2.4%. Безработицата остава около 3.2-3.4%, а бюджетният дефицит постепенно се свива.

Дори и при този най-благоприятен сценарий обаче БАН предупреждава, че държавният дълг продължава плавно да расте и не настъпва автоматична стабилизация на публичните финанси.

Фигура 6. Годишни темпове на прираст на цените на енергийните продукти и административните цени (%) и принос в темпа на инфлация (пр.п.)



Източник: Евростат и собствени изчисления.

Базовият сценарий: растеж има, но стагфлационният риск остава

Именно базовият сценарий се разглежда като най-вероятната траектория.

Той предвижда растеж на БВП от 1.6% през 2026 г., 2.5% през 2027 г. и 3.5% през 2028 г. Инфлацията остава по-висока от желаното ниво, а бюджетният дефицит се задържа около 3% от БВП. Държавният дълг се увеличава до 33.6% от БВП към края на периода.

Именно тук експертите използват определението „ограничена стагфлационна конфигурация“ – комбинация от по-слаб растеж, по-устойчива инфлация и отслабване на външната и фискалната позиция на страната.

Песимистичният сценарий: външен шок и рязко забавяне

Най-негативният вариант е свързан с продължителна слабост на европейската икономика, по-високи енергийни цени, ограничени инвестиции и по-труден достъп до финансиране.

Тогава икономическият растеж се свива до едва 0.9% през 2026 г., 1.5% през 2027 г. и 2.3% през 2028 г. Безработицата се покачва до 4.8%, инвестициите растат значително по-бавно, а външният сектор остава основен източник на натиск върху икономиката.

Според анализа най-сериозната уязвимост остава зависимостта на България от външната конюнктура – особено чрез каналите на износа и инвестициите. Забавянето в еврозоната би се пренесло директно върху българските предприятия и пазара на труда.

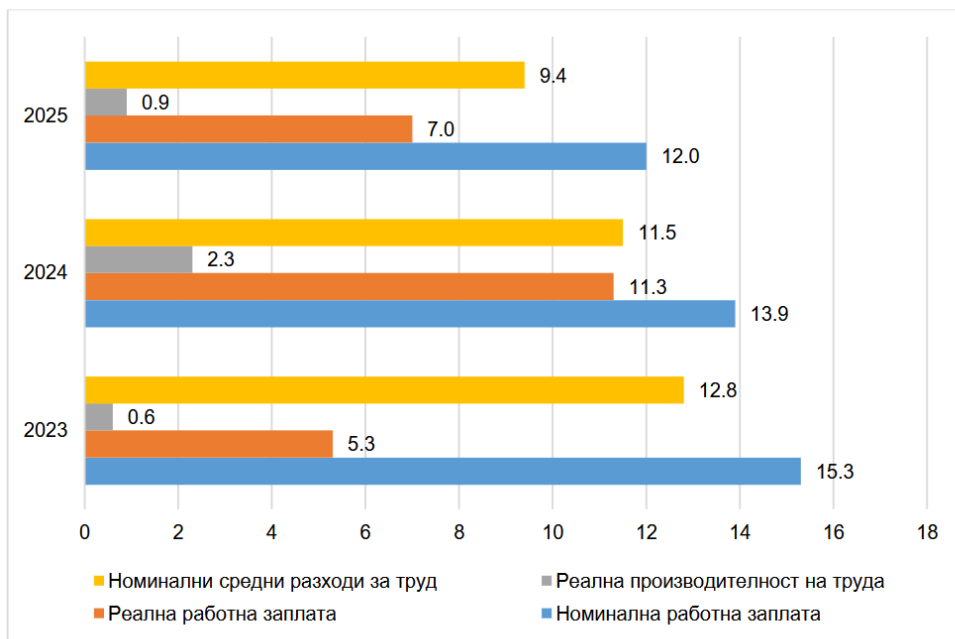
Еврозоната – възможност, но не и гаранция

Един от най-важните изводи в доклада е, че членството в еврозоната трябва да се разглежда като инструмент, а не като решение само по себе си.

Според БАН присъединяването към общата валута ще намали транзакционните разходи, ще улесни достъпа до капиталовите пазари и ще повиши предвидимостта за бизнеса. В същото време обаче България влиза в еврозоната с по-бързо нарастващи разходи за труд и по-висока инфлация от редица свои европейски партньори.

Това означава, че конкурентоспособността няма да се подобри автоматично.

Фигура 7. Годишни темпове на прираст на работна заплата, номинални средни разходи за труд и реална производителност на труда (%)



Източник: Евростат и собствени изчисления.

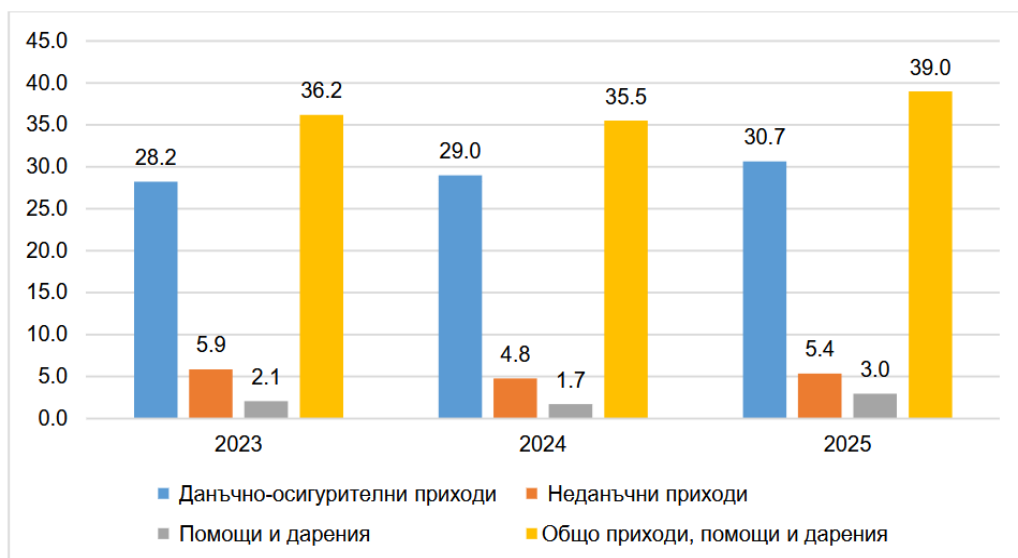
Големите рискове: инфлация, дефицити и недостиг на работна ръка

Докладът посочва няколко структурни проблема, които ограничават потенциала за по-бърз растеж.

Сред тях са ускорената инфлация, нарастващите бюджетни разходи, задълбочаващият се външнотърговски дефицит и свиващият се трудов ресурс. През 2025 г. заплатите нарастват значително по-бързо от производителността на труда, а над един милион души в трудоспособна възраст остават извън пазара на труда.

Учените предупреждават и за риска от прекомерно кредитиране и прегряване на жилищния пазар в условията на еврозона и по-лесен достъп до финансиране.

Фигура 8. Бюджетни приходи за 2023-2025 г. (% от БВП)



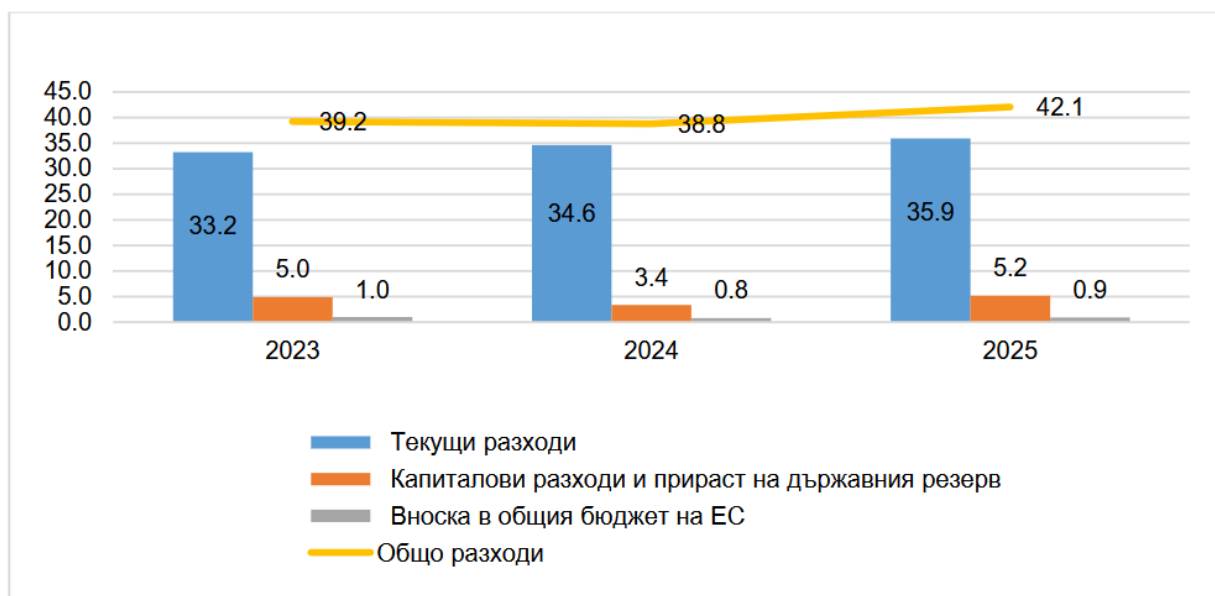
Източник: Министерство на финансите.

Какво препоръчва БАН

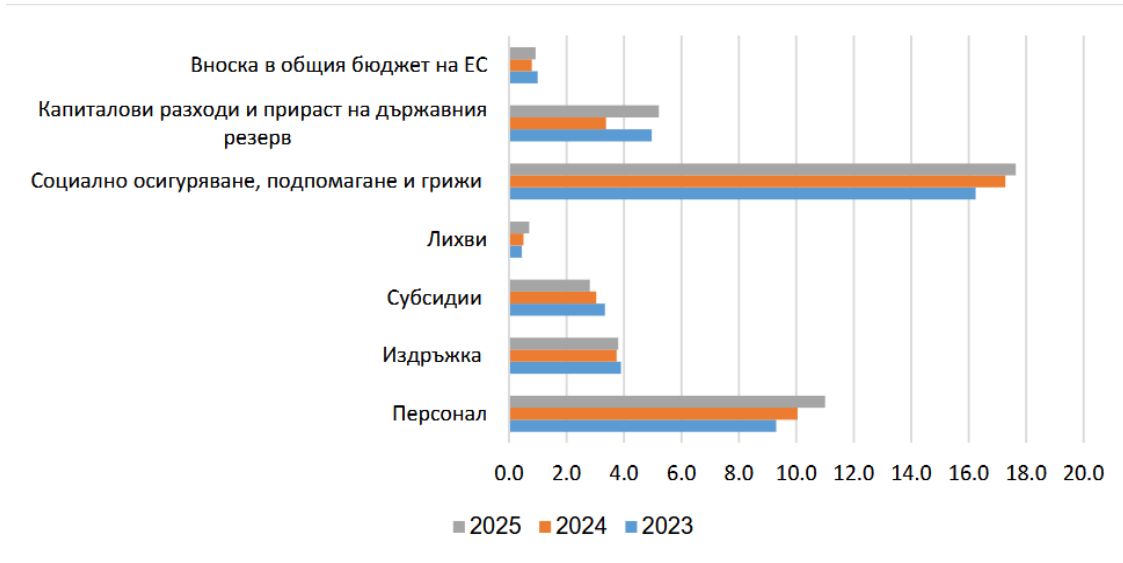
Основната препоръка е икономическата политика да се измести от стимулиране на краткосрочното потребление към създаване на условия за устойчив растеж.

Сред ключовите мерки са ускоряване на електронното управление, намаляване на административната тежест, по-ефективни публични инвестиции, по-добро използване на средствата по Плана за възстановяване и устойчивост, активиране на неработещите групи на пазара на труда и стимулиране на инвестиции с висока добавена стойност.

а) Основни групи бюджетни разходи



б) Бюджетни разходи по икономически категории



Източник: Министерство на финансите.

Посланието на доклада е ясно: България влиза в еврозоната от позиция на стабилност, но бъдещото догонване на Европа няма да бъде резултат от самото приемане на еврото. То ще зависи от способността на страната да повиши производителността, да модернизира икономиката си и да превърне инвестициите, иновациите и човешкия капитал в основни двигатели на растежа.

<https://www.standartnews.com/biznes/ikonomisti-s-3-scenariya-za-badeshteto-na-stranata-635794.html>

Икономисти с 3 сценария за бъдещето на страната

Противно на страховете от "евро-шок", данните за началото на 2026 г. показват умерена инфлация от 2.6%

02 юни 26 | 17:43

Агенция Стандарт

Българската икономика навлиза в 2026 г. с най-значимата си институционална промяна от десетилетия – приемането на еврото. Въпреки че страната демонстрира устойчивост и изпреварващ растеж спрямо средните нива в ЕС, анализът на Института за икономически изследвания при БАН разкрива сложна картина от вътрешен оптимизъм и сериозни външни рискове, пише businessnovinite.

През 2025 г. България постига реален икономически растеж от 3.1%, изпреварвайки средните темпове в еврозоната над два пъти. Този успех обаче е "небалансиран", тъй като се крепи основно на силно вътрешно потребление и инвестиционен импулс.

БВП на човек от населението по стандарт на покупателната способност достига 68.1% от средното за ЕС, с което България почти се изравнява с Гърция. Въпреки това страната остава последна в Съюза по този показател.

Противно на страховете от "евро-шок", данните за началото на 2026 г. показват умерена инфлация от 2.6%. Анализът сочи, че ценовият натиск през 2025 г. е бил предимно вътрешно генериран:

Трудът поскъпва: Разходите за труд нарастват с над 11%, изпреварвайки значително производителността.

Скрити буфери: Фирмите са използвали вътрешния пазар като "ценови буфер", компенсирайки по-ниските печалби от износа чрез по-високи цени за местните потребители.

Факторни цени: Докато енергията и газът поевтиняват в началото на 2026 г., разходите за заплати и транспорт остават основни проинфлационни двигатели.

България навлиза в 2026 г. с исторически ниска безработица от 3.1% – най-ниската в целия ЕС. Това "предимство" обаче се превръща в пречка пред растежа. Резервите от работна сила са изчерпани, а над 1 милион души в трудоспособна възраст остават икономически неактивни. Бъдещият растеж ще зависи не от намирането на безработни, а от активирането на тези "скрити резерви" и масирана дигитализация.

Присъединяването към еврозоната на 1 януари 2026 г. слага край на режима на паричния съвет. Ползите са ясни: по-ниски трансакционни разходи, по-лесен достъп до капитал и повишено доверие от инвеститорите.

Основните предизвикателства обаче остават:

Загуба на гъвкавост: България вече не разполага със самостоятелни монетарни инструменти за борба с инфлацията или икономически шокове.

Фискален натиск: Бюджетният дефицит и държавният дълг растат, което изисква затягане на коланите и по-ефективно управление на публичните средства.

Външна несигурност: Геополитическите конфликти в Близкия изток и Украйна, съчетани с протекционистичната политика на САЩ, заплашват да свият външното търсене за български стоки.

Прогноза 2026-2028: Три сценария за бъдещето

1. Оптимистичен: Растежът се ускорява до 4.6% към 2028 г. при стабилизиране на глобалната среда и силни инвестиции.
2. Базов: Умерен растеж от 1.6% до 3.5%, съпроводен с бавно намаляване на инфлацията.
3. Песимистичен: При трайни енергийни шокове растежът може да се забави до критичните 0.9% през 2026 г., а безработицата да започне да се покачва.

България навлиза в ерата на еврото със силен инерционен растеж, но и с изтъняващи ресурси. Ключът към успеха след 2026 г. няма да бъде самата валута, а способността на икономиката да се модернизира, да привлече неактивните на пазара на труда и да произвежда стоки с по-висока добавена стойност.

БАН прогнозира по-слаб икономически растеж

02/06/2026 12:23



Годишният доклад на Института за икономически изследвания към БАН очертава умерен, но неравномерен растеж на българската икономика в средносрочен план, съпроводен от значителни външни и вътрешни рискове.

Според базовия сценарий реалният БВП се очаква да нараства с 1,6% през 2026 г., с 2,5% през 2027 г. и с 3,5% през 2028 г. В същото време инфлацията постепенно ще се забавя – до 3,7% през 2026 г., 2,9% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г., след като през 2025 г. остава сравнително висока.

Експертите от БАН подчертават, че инфлационният натиск в България е предимно вътрешен и се влияе най-силно от цените на храните, енергоносителите, жилищата и услугите. Над 80% от колебанията в производствените цени се обуславят от електроенергията, природния газ, пшеницата и разходите за труд.

Докладът предупреждава и за нарастващи дисбаланси в публичните финанси. Дефицитът в сектор „Държавно управление“ достига 3,5% от БВП, а държавният дълг се увеличава с над 6 процентни пункта за година, което според икономистите поставя въпроси за устойчивостта на фискалната политика при продължаващо нарастване на разходите.

Особено внимание е отделено на външния сектор, където търговският дефицит се задълбочава до около 8,2% от БВП заради по-слаб износ и силно вътрешно търсене, което стимулира вноса. Това засилва зависимостта на растежа от вътрешното потребление, а не от конкурентоспособността на износа.

Икономистите от БАН описват ситуацията като близка до ограничена стагфлационна среда – комбинация от по-нисък растеж, сравнително висока инфлация и влошени фискални и външни баланси. Те предупреждават, че дори при по-благоприятен

сценарий не е гарантирана автоматична стабилизация на дълга, което изисква по-предпазлива бюджетна политика.

Въпреки рисковете докладът отбелязва и положителни елементи – България запазва растеж над средния за ЕС, а членството в еврозоната би могло да донесе институционални и финансови ползи. Това обаче няма да бъде достатъчно без реални структурни промени, инвестиции и повишаване на производителността.

<https://business.dir.bg/ikonomika/tri-stsenariya-za-balgarskata-ikonomika-do-2028-g-razglezhdad-ikonomistite-na-ban>

Три сценария за българската икономика до 2028 г. разглеждат икономистите на БАН

15:14 | 2 юни 2026 | Редактор : [Стоян Гогов 1](#) 93 Снимка: iStock by Getty Images

Три сценария за [българската икономика](#) до 2028 година са очертани в Годишния доклад на икономистите на Българската академия на науките (БАН), предава БТА.

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция, се казва в документа, озаглавен "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на [Института за икономически изследвания \(ИИИ\)](#). Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план.

Прогнозата до 2028 година е разработена в **3 сценария**, показващи зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа - през 2026 г. реалният брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1,6 на сто, през 2027 г. - с 2,5 на сто, а през 2028 г. - с 3,5 на сто.

Инфлацията ще се понижава, но бавно - 3,7 на сто през т.г., 2,9 на сто догодина и 2,4 на сто през 2028 г. Очертава се ограничена [стагфлационна конфигурация](#) - по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий **не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика**, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, посочват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но **не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа** без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за

нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става известно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при **отслабваща външна позиция**. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез **нарастващ дълг**. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходимо е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на **ценообразуването** в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80 процента от промяната на цените на производител.

<https://mediamall.info/news/ban-prognozira-po-slab-ikonomicheski-rastezh-69651news.html>

БАН прогнозира по-слаб икономически растеж

02/06/2026 12:23



Годишният доклад на Института за икономически изследвания към БАН очертава умерен, но неравномерен растеж на българската икономика в средносрочен план, съпроводен от значителни външни и вътрешни рискове.

Според базовия сценарий реалният БВП се очаква да нараства с 1,6% през 2026 г., с 2,5% през 2027 г. и с 3,5% през 2028 г. В същото време инфлацията постепенно ще се

забавя – до 3,7% през 2026 г., 2,9% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г., след като през 2025 г. остава сравнително висока.

Експертите от БАН подчертават, че инфлационният натиск в България е предимно вътрешен и се влияе най-силно от цените на храните, енергоносителите, жилищата и услугите. Над 80% от колебанията в производствените цени се обуславят от електроенергията, природния газ, пшеницата и разходите за труд.

Докладът предупреждава и за нарастващи дисбаланси в публичните финанси. Дефицитът в сектор „Държавно управление“ достига 3,5% от БВП, а държавният дълг се увеличава с над 6 процентни пункта за година, което според икономистите поставя въпроси за устойчивостта на фискалната политика при продължаващо нарастване на разходите.

Особено внимание е отделено на външния сектор, където търговският дефицит се задълбочава до около 8,2% от БВП заради по-слаб износ и силно вътрешно търсене, което стимулира вноса. Това засилва зависимостта на растежа от вътрешното потребление, а не от конкурентоспособността на износа.

Икономистите от БАН описват ситуацията като близка до ограничена стагфлационна среда – комбинация от по-нисък растеж, сравнително висока инфлация и влошени фискални и външни баланси. Те предупреждават, че дори при по-благоприятен сценарий не е гарантирана автоматична стабилизация на дълга, което изисква по-предпазлива бюджетна политика.

Въпреки рисковете докладът отбелязва и положителни елементи – България запазва растеж над средния за ЕС, а членството в еврозоната би могло да донесе институционални и финансови ползи. Това обаче няма да бъде достатъчно без реални структурни промени, инвестиции и повишаване на производителността.

<https://nova.bg/news/view/2026/06/02/539307/%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B5-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%81-%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%B0-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%BD%D0%B0-%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%B2-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7-%D0%BC%D0%B0%D0%B9-2026-%D0%B3/>

България е страната с най-висока годишна инфлация в еврозоната през май 2026 г.



- [Георги Карамфилов](#)

02 юни 2026 19:44

Икономически ръст заради държавни харчове е грешна стратегия, смятат експерти

България е страната с най-висока годишна инфлация в еврозоната през май 2026 г., сочат експресните оценки на Евростат. С ръст на цените от 6,3% страната ни изпреварва значително средното ниво за валутния съюз, което се покачва до 3,2%.



Основните причини за инфлацията в еврозоната са енергийните продукти с най-висок годишен темп на поскъпване през май (10,9%), следвани от услугите (3,5%), храните, алкохола и тютюна (2,0%).



Три сценария за развитието на икономиката у нас виждат учените от БАН. Най-вероятен за съжаление е най-песимистичният, а именно застой. А икономическият ръст на България, дължащ се на многото държавни разходи, ще спадне под тежестта на същите тези разходи.

[Инфлацията в еврозоната - на най-високо ниво от 32 месеца насам](#)

"Да се вземат заеми, да се увеличават заплати, за да се разчита на това да се повиши потреблението и оттам растежа. Това е път за никъде. Това може даде само краткотраен ефект върху растежа", коментира проф. Виктор Йозов, председател на Научния съвет на Института за икономически изследвания при БАН

Рискът от процедура по свръхдефицит срещу България налага нуждата драстично и трайно да се намалят държавните разходи, което пак забавя икономиката.

"Ще изстудяваме икономиката, тоест свиването на бюджетните разходи си има последствия. И ние трябва да видим как минимизираме отрицателните ефекти на такова нещо", заяви Любомир Дацов, бивш зам.-министър на финансите и член на Фискалния съвет.

Държавата трябва да съкрати поне 10 процента от разходите, смятат експертите. Но успехът в това начинание ще има положително влияние.

"По-ниските държавни разходи имат впоследствие ускоряващ ефект върху растежа. Колко реално може да се съкрати, аз смятам, че може повече, може дори и 20. Но се съмнявам, че това ще бъде направено", смята проф. Йоцов.

Къде обаче отиват парите. Отиват за заплати. Ръстът им на годишна база в публичния сектор е 16 процента за миналата година. Но числото трябва да е наполовина, пресмятат от Фискалния съвет.

[Любомир Дацов: Преди да се приложат промени в бюджета, трябва да се изготвят анализ и план](#)

"Целта е приблизително да бъдат по 8 процента. Защото 8 процента е номиналното изражение на БВП тази година", посочва Любомир Дацов.

До момента не е и ясно къде точно държавата ще реже разходи.

"Говори се за някакви 10 процента съкращение на издръжката на администрацията, но всеки министър изпреварващо заяви, че това не касае неговото министерство. Не МВР, не отбрана, не култура, не здравеопазване", заяви икономистът Никола Янков.

<https://www.moreto.net/novini.php?n=530275>

Три сценария за българската икономика до 2028 г. в Годишния доклад на икономистите на БАН

Вторник, 2 Юни 2026 19:01
Източник: [Moreto.net](https://www.moreto.net)



България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция. Това се казва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките, който разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2028 г.

Средносрочната прогноза е разработена в 3 сценария, която показва зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният БВП да нараства с 1.6%, през 2027 г. – с 2.5%, а през 2028 г. – с 3.5%. Инфлацията ще се понижава, но бавно – 3.7% през т.г., 2.9% догодина и 2.4% през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. Необходима е трансформация на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, казват те.

В доклада се подчертава, че членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става ясно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. Реалният БВП се увеличава с 3.1%, което изпреварва средните темпове в ЕС и еврозоната. Макар икономическият растеж да е устойчив като темп, той е небалансиран като структура поради зависимостта от вътрешното потребление и отрицателния принос на нетния износ. Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Инфлацията в България се ускорява, като индексът на потребителските цени в края на миналата година нараства с 5%, средногодишният индекс – с 4.6%, а хармонизираният индекс – с 3.5%. Дефлаторът на БВП се повишава със 7.4%, което ясно показва, че водещо значение за ценовата динамика имат вътрешните фактори, а не толкова вносните цени. Най-съществен принос към инфлацията имат хранителните продукти и безалкохолните напитки, ресторантьорството и хотелиерството, жилищата, водата, електроенергията, газът и другите горива.

Работната заплата нараства значително по-бързо от производителността на труда. През втората половина на 2025 г. проинфлационна роля имат и очакванията, свързани с присъединяването към еврозоната, които водят до по-високо текущо търсене и превантивно прехвърляне на разходи в крайните цени. Инфлацията е предимно вътрешно генериран проблем, поради което устойчивото ѝ овладяване изисква по-

висока производителност, конкуренция и дисциплина при бюджетните разходи, а не само временни ценови мерки, смятат икономистите.

Пазарът на труда остава в относително добро състояние, но неговата устойчивост се поддържа при свиващ се трудов ресурс. Ниската безработица вече не е само положителен резултат, а и знак, че резервите за разширяване на заетостта са ограничени. Ключово ограничение пред бъдещия растеж е несъответствието между уменията и структурата на търсенето на труд. Ниската безработица прикрива недостига на труд, което прави активирането на неактивните лица и повишаването на уменията централно условие за увеличаване на потенциала за растеж на българската икономика, се казва в доклада.

Фискалната позиция през 2025 г. запазва съответствие с част от изискванията за присъединяване към еврозоната, но показва ясно нарастващи рискове. Бюджетният дефицит на касова основа е 3% от БВП, докато дефицитът на сектор „Държавно управление“ на начислена основа достига 3.5% от БВП. Въпреки че равнището на правителствения дълг остава далеч под референтната стойност от 60%, увеличението му с 6.1 процентни пункта от БВП за една година е сигнал за необходимост от фискална консолидация. Според учените не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. Необходимо е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична, смятат те.

Външният сектор се превръща в един от основните източници на макроикономически риск. През 2025 г. салдото по текущата и капиталовата сметка се влошава. Търговският дефицит се задълбочава до около 8.2% от БВП. Слабостта на външната позиция произтича от съчетанието между спад на стоковия износ и силно вътрешно търсене, което поддържа вноса, става ясно от доклада.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80% от промяната на цените на производител.

През 2025 г. се появява „ножица“ между фундаменталните фактори и цените на производител, което означава нарастваща роля на извънпроизводствени и пазарни фактори. Вътрешният пазар функционира като ценови буфер, в който предприятията компенсират по-ниските маржове от износа чрез по-високи цени към местни потребители и бизнеси, се казва в доклада.

<https://trud.bg/a/articles/%D1%82%D1%80%D0%B8-%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0->

[%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B8](#)

Три сценария за развитие на икономиката ни

Автор: [Труд news](#)

[Икономика](#)

11:18

03.06.2026

Очакват забавяне на ръста на БВП

Безработицата нараства

Три сценария за развитието на икономиката на страната ни разработиха от Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН за периода 2026-2028 г. Базовият сценарий предвижда значително забавяне на растежа на икономиката ни. Очакванията са реалният ръст на brutния вътрешен продукт на страната ни през настоящата година да бъде 1,6%, при отчетени 3,1 на сто за миналата година. За следващата година прогнозата е за 2,5% ръст на БВП, което отново е под нивото от годината преди влизането ни в еврозоната. Едва през 2028 г. очакванията са за по-голям ръст на икономиката от 3,5 на сто.

Комбинацията от по-слабо външно търсене, по-високи цени на енергия и храни се оказва достатъчно силна, за да ограничи съществено ръста на икономиката, пише в анализа на БАН. Очакванията за инфлацията са 3,7% през 2026 г., 2,9% през 2027 г. и 2,4% през 2028 г.

Базовият сценарий има ограничен стагфлационен характер - растежът е по-нисък, а ценовият натиск е по-силен, отколкото в оптимистичния сценарий. Потреблението се забавя умерено, но най-силно реагират инвестициите. Техният растеж за периода 2026-2028 г. се понижава съответно до 5,4%, 4,8% и 5,6%, което е значително под оптимистичния вариант за развитие на икономиката. Инвестициите са един от основните механизми, чрез които по-високите лихви и по-неблагоприятната външна среда се пренасят към БВП. Износът също е съществено по-слаб, особено в началото на тригодишния период, когато през 2026 г. е отчетен лек спад.

Пазарът на труда се влошава постепенно - безработицата се повишава до 3,9% през 2026 г., 4% през 2027 г. и 4,3% през 2028 г. Това не представлява драматичен срив, но ясно показва, че икономиката не успява да запази условията за създаване на заетост. Фискалните ефекти също са отчетливи. Бюджетният дефицит се задържа около 3% от БВП за целия период 2026-2028 г., а държавният дълг нараства до 33,6% от БВП към края на периода.

<https://bunt.bg/%D0%B1%D0%B0%D0%BD-%D1%81-%D1%82%D1%80%D0%B8-%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD/>

БАН с три сценария за българската икономика до 2028 г.

[bunt](#) юни 3, 2026

Сподели

4 мин. прочетено



Три сценария за българската икономика до 2028 година са очертани в **Годишния доклад на икономистите на Българската академия на науките (БАН)**.

България навлиза в 2026 г. с по-силно вътрешно търсене, по-изразен инвестиционен импулс и активен кредитен пазар, но и с по-слаба външна позиция, се казва в документа, озаглавен „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ). Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план.

Прогнозата до 2028 година е разработена в 3 сценария, показващи зависимостта на растежа, инфлацията, външния баланс и държавния дълг от външната среда, финансовите условия и параметрите на фискалната политика.

Според учените базовата перспектива остава относително благоприятна, но при значително по-висока външна несигурност. Предвижда се известно отслабване на растежа – през 2026 г. реалният брутен вътрешен продукт (БВП) да нараства с 1,6 на сто, през 2027 г. – с 2,5 на сто, а през 2028 г. – с 3,5 на сто.

Инфлацията ще се понижава, но бавно – 3,7 на сто през т.г., 2,9 на сто догодина и 2,4 на сто през 2028 г. Очертава се ограничена стагфлационна конфигурация – по-нисък растеж, по-висока инфлация и по-слаба фискална и външна позиция.

Дори при оптимистичен сценарий **не настъпва автоматично стабилизиране на дълговата динамика**, смятат икономистите. Това налага предпазлива фискална политика, поддържане на буфери срещу енергийни и логистични шокове и внимателно наблюдение на инфлацията, лихвената среда и дълга. **Необходима е трансформация**

на модела на икономически растеж от потребителски стимулиран към модел, базиран на производителност, човешки капитал и износ с висока добавена стойност, посочват те.

В доклада се подчертава, че **членството на България в еврозоната създава институционални и финансови предимства**, но не е автоматичен механизъм за ускоряване на растежа без ускоряване на инвестициите, технологично обновяване и по-висока производителност на труда. Успешното излизане от режима на паричния съвет може да се оцени като самостоятелен институционален успех, който допринася за нереализиране на най-негативните сценарии около приемането на еврото, става известно от доклада.

Прегледът на икономическата активност в България през 2025 г. показва, че тя продължава да расте, но при по-ясно изразена зависимост от вътрешни източници на растеж и при отслабваща външна позиция. **Очакванията са растежът да остане положителен, но качеството му ще зависи от преминаване от потребление и внос към инвестиции**, индустриална модернизация и по-висока добавена стойност.

Според учените **не е устойчиво постоянните социални и административни разходи да се финансират чрез нарастващ дълг**. Необходимо е съчетание от приходни мерки, по-висока ефективност на публичните разходи и по-строг контрол върху публичните инвестиции. Основният фискален риск не е равнището на правителствения дълг, а трайното финансиране на постоянни разходи с нов дълг при слаба ефективност на публичните инвестиции. **Необходима е промяна на фискалната политика от проциклична към антициклична**, смятат те.

На фокус тази година в доклада е поставена темата за фундаменталните фактори на ценообразуването в българската икономика. Икономистите на БАН са разработили оригинален Индекс на цените на факторите на производство, базиран на система от 27 показателя, който позволява проследяване на трансмисионния механизъм между факторните разходи, производствените цени и крайните потребителски цени в българската икономика. Установено е, че **електроенергията, газът, пшеницата и работните заплати формират над 80 процента от промяната на цените на производител**.

<https://bnrnews.bg/horizont/post/484609/imame-dostatachno-rezervi-za-da-ovladeem-defitsita>

Икономисти от БАН за мониторинга на ЕК:

Имаме достатъчно резерви, за да овладеем дефицита

[Програма Хоризонт](#)

[12+3](#)

сряда 3 юни 2026 13:41



евро банкноти евробанкноти 500 евро

СНИМКА: Ройтерс

Интервю на Добринка Дорева с доц. Димитър Златинов и асистент Йордан Димитров в 12+3

Времетраене: 27:36

Имаме достатъчно резерви, ако се проведе разумна фискална политика, да овладеем дефицита и публичния дълг, каза в интервю пред БНР доц. Димитър Златинов от БАН.

"Това може да стане без да се уязвят групите в неравностойно положение. Имаме достатъчно места в публичния сектор, където да се оптимизират разходите и това не трябва да се прави за сметка на инвестициите. Те и без това пострадаха. Ако последните 5 години имаше ръст на доходите, сега трябва да се обърне балансирано внимание на инвестициите, за допълнително производство, което може да стане чрез инвестиции", обясни той.

Доц. Златинов, заедно с асистент Йордан Димитров, коментираха в предаването "12+3" доклада на БАН за състоянието на българската икономика и политиките, инфлацията, както и влизането на България в процедурата на ЕК за свръхдефицит.

Йордан Димитров призна, че не би направил прогноза за очаквания доклад на ЕК за свръхдефицита, "дотогава, доколкото очевидно ще влезем в такава процедура":

"По-скоро си мисля, че това е нещо положително за правителството, защото отгук нататък, ако ще трябва да правят някакви по сериозни реформи, те ще могат да се оправдават с още нещо, освен с предходните, това ще бъде ЕК, която им е наложила част от тези реформи. Затова, като че ли, идва добре дошло за правителството."

И допълни:

"Иначе в следващите месеци имаме достатъчно време да вземем мерки и тази процедура да бъде отложена или, ако не бъде отложена, то да бъде планирано как да се излезе от нея."

Доц. Златинов припомни, че от Икономическия институт на БАН многократно, когато започна шоково поскъпване на социалните разходи, "предупреждавахме, че трябва дългосрочни приходи и ако не се подсигури, ще се стигне до момента да се наложат по сериозни рестрикции".

"Социалните разходи са най-чувствителни и в нашия доклад сме казали, че един от вариантите за оптимизиране на разходите е в по-голямата дигитализация и ограничаването на сивата икономика. Имаме конкретни насоки за икономически политики, които могат да се приложат в тази област."

Според него вече е много е сложно да се постигне баланс, когато е пропуснат моментът, "защото стигнахме до една специфична ситуация и казваме, че трябва да се проведе сериозен разговор, каква да бъде данъчната ни политика".

И предупреди:

"Към данъчната система е необходимо да се подхожда внимателно, какво ще се прави и какви последици ще има."

"Не смятам, че е толкова критична ситуацията, доскоро в България имаше пари и още има пари, и е въпрос на фини настройки. За данъците може да се говори - за промяна. Неравенството би могло да бъде преформатирано с промени в данъчната система, но в момента едва ли някой ще направи тази стъпка с промяна на данъците тази и следващата година. И не може да се очаква да се пипат социалните разходи, рядко се пипат.

Оттук нататък трябва оптимизация на разходи, ако се вдигнат заплатите, трябва съкращения в държавната администрация по функции и в различни институции. Освен това трябва управляващите да имат предвид, че в днешно време не е страшно да освободим хора от държавната администрация. Пазарът на труда има нужда, защото имаме ниска безработица. И кадърни хора, ако отидат в реалния сектор, би било една умна политика. Има много положителни неща в една такава мярка - от държавната администрация в частния сектор", обясни Йордан Димитров.

Заедно с доц. Златинов те коментираха и факторите, които влияят върху ценообразуването и инфлацията. Учените посочиха, че влизането на България в еврозоната е от полза, въпросът е "доколко ще се възползваме от възможностите".

Цялото интервю с доц. Димитър Златинов и асистент Йордан Димитров чуйте от звуковия файл.